

PILVEN VEIKKO

Ilmavoimien Kiltaliiton jäsenjulkaisu

• nro 1 huhtikuu 2015

Ilmavoimat

Karjalan Lennosto vahvistunut Ilmavoimien uudistushankkeessa

Killat

Helikopterikilta:
M/V Estonian onnettomuudesta 20 vuotta

CONLOG GROUP

INNOVATIVE DEFENCE AND
SECURITY SOLUTIONS

WWW.CONLOG-GROUP.FI

Ilmavoimien Kiltaliiton jäsenjulkaisu

PILVEN VEIKKO

1 / 2015

- 4 Päätoimittajalta
- 5 Ilmavoimien komentajisto 1.3.2015
- 5 Tehtävään määräyksiä ilmavoimissa 1.1.2015
- 6 Ilmavoimat palkitsi ansioituneita
- 8 **Ilmavoimat 2015**
– Ilmavoimien komentaja, *kenraalimajuri Kim Jäämeri*
- 14 **Karjalan Lennosto vahvistunut ilmavoimien uudistushankkeessa**

- 19 Sotiemme veteraanien kolhut näkyvät heissä
kuin Hurricanessakin
- Keski-Suomen Ilmailumuseon johtaja
Kai Mecklinin puhe Itsenäisyyspäivän juhlassa
- 21 Suomenlinnan IVAK ("Monttu")
- 24 Ilmatorjunnalle oma tykki
Tikkakosken muistomerkkipuistoon

- 25 Ilmavoimien Kiltaliitto,
puheenjohtaja – *Juha Suonperä*

KILLAT

- 26 Helikopterikilta
M/V Estonian onnettomuudesta 20 vuotta
- 29 Kymenlaakson Ilmakilta
- 32 Ilmavoimien Viestikilta
- 33 Ilmasotakoulun Kilta
- 35 Lapin Lennoston Kilta
- 36 Lentosotakoulun Kilta
- 41 Satakunnan Lennoston Kilta
- 45 Lentovarikon Kilta
Lentomestari U. Heiskalan kuolemasta 75 vuotta
- 48 Karjalan Lennoston Kilta

- 50 MILjazz 2015 - Ilmavoimien Big Band
- 50 Conlog Oy
- 51 Missä ovat tohtori ja potilas?
- 53 Kiltujen yhteystiedot
- 55 Pilven Veikko -lehden mediakortti
- 56 Ilmailusta ammatti -tapahtumat

Kannen kuva: HS-kopteri Lassi Horppu - Helikopterikilta

Päätoimittajalta

Minua on viime aikoina häirinnyt ”-sota” sanan käyttö, mielestäni se on kokenut kohtalaisen kovan inflaation. Mediassa ja etenkin televisiossa kaikki ristiriitaisuutta sisältävät ohjelmat otsikoidaan –sota-loppuiseksi, jos ohjelman sisällössä esitetään vastaväitteitä tai ollaan erimielisiä, niin sitä markkinoidaan sotana. Hiljattain kaupan ryhmittymien maidonhintakilpailu uutisoitiin ”maitosotana”, ohjelmassa on ollut ”äitien sota”, ”kokkisota” ja niin edelleen. Sodaksi ovat muodostuneet myös monet kansainväliset ja poliittiset ristiriitatilanteet, joiden vakavuus ei kuitenkaan ole ihmishuorien tasolla.

Sota varsinaisessa merkityksessä on mielestäni edelleen tila, missä kaksi tai useampia valtioita tai kansoja taistelee asevoimin toisiaan vastaan pakottaakseen vastapuolen tahtoonsa tai torjuu vastapuolen aloittaman hyökkäyksen. Sodassa on kyse valtioiden välisistä suhteista tai alueiden hallinnasta ja sodassa syntyy raskaita tappioita ja uhreja. Uusina vakavina sotimisen muotoina voidaan pitää myös informaatioon vaikuttamista eli informaatio sodankäyntiä sekä hybridisodankäyntiä, missä on mm. sotilaallista painostusta, väärin tietojen levittämistä, pelottelua ja palkitsemista sekä sisäisen levottomuuden aiheuttamista. Venäjän ja Ukrainan välisessä konfliktissa on havaittavissa näitä piirteitä. Sotaa ei ole kuitenkaan parin kolmen kaupparyhmittymän hintakilpailu jostakin tuotteesta tai naapurien väliset rajakiistat eikä parin kokin välinen kilpailu ruoan valmistuksessa.

Perinteisen sodankäynnin asiantuntijoita ja kokijoita ovat ne vielä elossa olevat noin

30 000 sotiemme veteraania. Heille sota oli totisinta totta, alinomaista kuoleman- ja vammautumisen pelkoa, kärsimystä sekä puutetta kaikesta, 95 000 heidän taistelutovereistaan ei palannut enää kotiaskareihin. Mitä luulette nyt heidän ajattelevan sodasta, kun arkipäiväiset ja heidän sotaansa nähden mitättömät asiat ”sotivat” jatkuvasti kuin pyyhkiäkseen veteraanien työn ja uhrauksen arvon maamme itsenäisenä säilymisestä?

Jos sota-sana on saanut melkein synonyymikseen kiistan, niin osataan veteraaneille meillä vielä antaa heille kuuluva arvonsa ja kunnia. Tässä Pilven Veikon numerossa on Keski-Suomen Ilmailumuseon johtajan, everstiluutnantti evp Kai Mecklinin pitämä juhlapuhe viime itsenäisyyspäivän veteraanitilaisuudessa Jyväskylän sotainvalidien sairaskodilla. Puhe kuvaa veteraanien sodassa saamia kolhuja, joiden kanssa he alati elävät ja vertaa niitä Keski-Suomen Ilmailumuseossa olevaan Hurricanehävittäjään, joka on siellä näytteillä sellaisena kuin se sodasta säilyi – luodinreikineen.

Ilmavoimien komentaja, kenraalimajuri Kim Jäämeri on tämän lehden artikkelissaan ”Ilmavoimat 2015” selostanut Puolustusvoimien uudistuksen merkitystä Ilmavoimille ja uudistuksen mukanaan tuomia uusia vahvuustekijöitä. ”Vuodesta 2015 alkaen Ilmavoimat on koulutus-, huolto- ja esikuntaosiltaan nykyistä pienempi, mutta myös iskukykyisempi, ulottuvampi ja nopealiikkeisempi”, hän toteaa artikkelissaan. Pilven Veikolla on mahdollisuus käytännössä tutustua uudistuneeseen toimintaan Pirkkalan, Satakunnan, Karjalan ja Lapin Lennostossa sekä Ilmasotakoulussa. Kerromme heidän arkisesta työstään ja muutoksista tässä ja seuraavissa lehden numeroissa.

Aurinkoista kevättä ja kesää
kaikille lukijoillemme!

– Ossi Kurki

Ilmavoimien komentajisto 1.3.2015

Ilmavoimien komentaja
kenraalimajuri
Kim Jäämeri

Ilmavoimien
esikuntapäällikkö
prikaatikenraali
Petri Tolla

Lapin Lennoston
komentaja
eversti Jukka Ahlberg

Satakunnan Lennoston
komentaja, eversti
Juha-Pekka Keränen

Karjalan Lennoston
komentaja
eversti Ossi Sivén

Ilmasotakoulun johtaja
eversti Pasi Hakala

Ilmavoimien
operaatiopäällikkö
eversti Sampo Eskelinen

Tehtävään määräyksiä ilmavoimissa 1.1.2015

- Everstiluutnantti **Antti Koskela** on määrätty Satakunnan lennoston esikuntapäälliköksi. Hän palveli aikaisemmin Lentosotakoulun johtajana.
- Everstiluutnantti **Timo Herranen** on määrätty 41. Hävittäjälentolaivueen komentajaksi Ilmasotakouluun Tikkakoskelle. Hän palveli tätä ennen 41. Hävittäjälentolaivueen komentajana Lentosotakoulussa Kauhavalla.
- Everstiluutnantti **Aki Puustinen** on määrätty Lentotekniikkalaivueen komentajaksi Ilmasotakouluun. Hän palveli tätä ennen apulaisosastopäällikkönä suunnitteluosastolla Ilmavoimien esikunnassa.
- Majuri **Timo Antikainen** on määrätty Lentotekniikkalaivueen komentajaksi Karjalan lennostoon. Hän palveli aikaisemmin osastoiesiupseerina huolto-osastolla Ilmavoimien esikunnassa.
- Majuri **Markus Leivo** on määrätty Tukilentolaivueen komentajaksi Satakunnan lennostoon. Hän siirtyi lennoston Tukilentolaivueen komentajan tehtävästä Ilmasotakoulussa.

97-vuotispäivän juhlatilaisuus 6.3.2015

Ilmavoimat palkitsi ansioituneita

Ilmavoimat palkitsi ansioitunutta henkilöstöä perinteisillä kiertävillä muistopalkinnoilla, jotka luovutettiin vuosipäivän päiväjuhlissa Tikkakoskella 6. päivä maaliskuuta.

Lentäjäritarin malja

Mannerheim-ristin ritarien Ilmavoimille luovuttama kiertopalkinto annetaan vuosittain Ilmavoimien joukko-osastolle, jonka lentävä henkilöstö kerää eniten pisteitä eri lajeissa järjestettävissä osakilpailuissa. 35. kerran luovutettu lentäjäritarin malja luovutettiin *Lapin lennostolle*.

Sarvannon sarja -kiertopalkinto

Sotakelpoiselle hävittäjäohjaajalle tai taistelunjohtajalle myönnettävän Sarvannon sarja -kiertopalkinnon sai *kapteeni Arto Ukskoski Lapin lennostosta*. Kapteeni Ukskoski on osoittanut poikkeuksellista johtajan sekä lentäjän kyvykkyyttä haastavassa operatiivis-

essa päivystystilanteessa sekä operatiivisella lennolla.

Maaherran malja

Ansioituneelle sotilaslentäjälle myönnettävän Maaherran maljan sai *kapteeni Pasi Rajala Ilmasotakoulusta*. Kapteeni Rajala on aloitteellisuudellaan ja ammattitaidollaan kehittänyt lentokoulutuksen tehokkuutta ja turvallisuutta. Hän on ollut merkittävässä roolissa Hawk-koulutuksen toteutuksessa ja toimintojen siirtämisessä Kauhavalta Tikkakoskelle.

Sud Aviation -malja

Insinöörimajuri Jouni Seppä Ilmasotakoulusta palkittiin lentoteknisen alan henkilöstölle myönnettävällä Sud Aviation -maljalla. Insinöörimajuri Seppä on kehittänyt Ilmasotakoulun lentoteknillisen huoltotoiminnan

suorituskykyä sekä luonut puolustusvoimauudistukseen liittyen aivan uutta lento-tekniistä toimintaa Tikkakoskelle.

O.F.E.M.A.-malja

ATK-erikoissuunnittelija Kari Hiltunen Karjalan lennostossa palkittiin Viesti- ja tutka-alan henkilöstölle myönnettävällä O.F.E.M.A.-maljalla. Hiltunen on osoittanut suurta sitoutumista teknisten järjestelmien ylläpito- ja kehitystehtäviin johtokeskusympäristössä.

ITT-malja

Ilmavoimien toimintaa tukevissa tehtävissä palvelevalle henkilöstölle myönnettävällä ITT-maljalla palkittiin *everstiluutnantti Mikko Rastas Ilmavoimien esikunnasta*. Everstiluutnantti Rastas on osallistunut usean vuoden ajan suunnitelmallisesti ilmavoimien organisaation yksityiskohtaiseen henkilöstövoimavarojen suunnitteluun puolustusvoimauudistukseen liittyen.

Finnair-malja

Liikunta-alan tunnustuspalkintona jaettava Finnair-maljalla muistettiin liikuntakasvatusupseerina toimivaa *kapteeni Jarkko Junnia, Lapin lennostosta*. Kapteeni Junni on menestynyt tehtävässään kiitettävästi ja toiminnallaan vaikuttanut merkittävästi lennoston henkilöstön fyysisen toimintakyvyn parantamiseen ja työhyvinvointitoiminnan kehittämiseen.

Karhumäki-kiertopalkinto

Ilmavoimien kannalta merkittävää tutkimustyötä tekeville myönnettävän Karhumäki-kiertopalkinnon sai tänä vuonna *insinööri majuri Mikko Korteoja Satakunnan lennostosta*. Insinööri majuri Korteojalla on ollut merkittävä rooli Ilmavoimien Hornet-kaluston toisessa elinkaaripäivityksessä muun muassa luomalla asejärjestelmiin liittyviä analyysi- sekä laskentatyökaluja koelentodatan käsittelyyn.

Lähde Ilmavoimat.fi

Lentoreserviupseerikurssi kasvatti suosiotaan

Lentoreserviupseerikurssi (LentoRuk) kasvatti suosiotaan uudistuneessa Ilmasotakoulussa. Kurssille saapui määräajassa 615 hakemusta, mikä on kymmenen prosenttia edellisvuotta enemmän. Yli 600 hakijan tulokseen päästiin viimeksi vuonna 2013, jolloin hakijamäärää kasvatti muuttuneet näkökykyvaatimukset. Ilmasotakoulussa valintaupseerina toimiva majuri Petri Kettunen toteaa tämän vuoden hyvän tuloksen olleen usean tekijän summa.

– Varmasti merkitystä on sillä, että olemme saaneet hyvin tuotua LentoRuk-koulutusta esille omalla kampanjallamme. Ilmavoimat on ollut viimeaikoina myös paljon esillä mediassa. Vaikea arvioida, mikä osuus on ollut

milläkin. Osa hakijoista kuulee ensimmäisen kerran lentoreserviupseerikurssista kutsunnoissa, mutta enemmistö löytää tietoa itsenäisesti netistä tai muiden kanavien kautta.

– Jotkut mainitsevat kuulleensa ilmavoimien radiomainoksen tai seuranneensa TV:stä Taistelulentäjät-sarjaa ja saaneensa sitä kautta kipinän hakeutua kurssille, Kettunen kertoo.

Tämän vuoden Lentoreserviupseerikurssin suuruus tulee olemaan 35 henkeä. Hakijamäärien toivotaan pysyvän jatkossakin korkealla, vaikka jatkossa hakupaperit tulee jättää jo 1. joulukuuta mennessä.

Ilmavoimat.fi

LYHYESTI

Ilmavoimat 2015

Ilmavoimia on ollut Suomessa hyvä kehittää. Ilmapuolustuksen merkitys on ymmärretty, ja 1960-luvulta lähtien valtion ja Puolustusvoimien johto on niukkoinakin aikoina panostanut Ilmavoimiin niin, että tärkein kalusto – johtamisjärjestelmät, ilmavalvontavälineet ja lentokoneet aseineen – on voitu ylläpitää kohtuullisesti tehtävien tasalla.

Sotasaavutusten kirkastama vetovoima on säilynyt halki vuosikymmenten, ja palvelukseen on saatu ikäluokkien kilpailtua huippua. Ilmavoimilta voi jatkossakin odottaa vahvaa roolia ja suorituskykyä Suomen puolustuksessa ja alueellisen koskemattomuuden turvaamisessa.

Käynnissä olevan uudistuksen keskellä Ilmavoimissa pidetään kiinni muutoksen punaisesta langasta: ilmapuolustuksen suorituskyky turvataan. Osasta nykyistä rakennetta luovutaan, mutta samaan aikaan otetaan käyttöön uusia ilma-aseen vahvuuksia. Vuodesta 2015 alkaen Ilmavoimat on koulutus-, huolto- ja esikuntaosiltaan nykyistä pienempi, mutta myös iskukykyisempi, ulottuvampi ja nopealiikkeisempi. Ilmavoimissa muutos tehdään yhteistuumin.

Ilmavoimat ennaltaehkäisee, mahdollistaa ja ratkaisee

Puolustusvoimien suorituskyky muodostuu Maa-, Meri- ja Ilmavoimien sekä Puolustusvoimien yhteisten suorituskykyjen oikein suunnitellusta, aikautetusta ja yhdistetystä käytöstä. Keskeistä on kyetä käyttämään eri puolustushaarojen vahvuuksia joustavasti eri valmiustiloissa.

Kansainvälinen harjoitus.
Ilmavoimat, kuva Henrik Elo.

Ilmavoimissa oma rooli ja tehtävät ymmärretään helposti ja selkeästi ilmavoimien komentajan asettamien kolmen päämäärän avulla:

1. on kyettävä muodostamaan sotilaallista voiman käyttöä ennaltaehkäisevä kynnys
2. mahdollistamaan suojaamalla yhteiskunnan ja muiden puolustushaarojen toimintaa sekä
3. tilanteen mukaan osallistumaan ilmahyökkäykseksi kehitymässä olevan kriisin ratkaisuun säilyttämällä ilmaherruus omalla alueella.

Hornetin soihtukuva: Soihtuja käytetään infrapunaohjusten harhauttamiseksi. Kuva: Joni Malkamäki.

Painostuksen ja sotilaallisen voiman käytön ennaltaehkäisy on Suomen turvallisuus- ja puolustusstrategian ydin. Ilmavoimilla ja ilmapuolustuksella on merkittävä ennaltaehkäisevä rooli, jolla muodostetaan kynnyksiä tavanomaisen hyökkäysoperaation suuntaamiselle Suomeen sekä sotilaallisen voiman käytölle Suomen rajojen ulkopuolelta.

Puolustustahto, valmiuden kohottamisen ja liikekannallepanon onnistuminen sekä selviytyminen taistelusketkukseen ovat puolustuksen avaintekijöitä. Ilmapuolustus osaltaan mahdollistaa suojaustehtävillään yhteiskunnan toiminnan jatkumisen, puolustusmateriaalin hajuttamisen, sodan ajan joukkojen perustamisen ja ryhmittymisen ensimmäisiin tehtäviin sekä yhtymätasoisien operoinnin maalla ja merellä.

Sotilaallisen hyökkäyksen torjunta ja hyökkääjän sotatoimien jatkamisen tekeminen kannattamattomaksi on Suomen puolustus suunnitelman perusajatus. Ilmavoima ja ilmapuolustus voi vaikuttaa sotatoimien jatkoedellytyksiin ilmaherruudesta käytä-

vällä taistelulla sekä vastustajan niukkojen ilma- ja ilmapuolustusvoimavarojen lamauttamisella ja tuhoamisella. Tämä asettaa selvät rajoitukset hyökkääjän yhteisoperaatiomahdollisuuksille ja -vapaudelle.

Hyökkääjää voidaan lyödä heti

Pysyvää valmiutta ylläpitävänä ja iskukykyisenä puolustushaarana Ilmavoimat muodostaa selvän ennaltaehkäisevän kynnyksen Suomeen suunnattavaa hyökkäystä vastaan. Yllätshyökkäyksen riski on hyvän tilannekuvankin vuoksi vähäinen, eikä Suomen lähiympäristössä ole pysyvästi sijoitettua ilmavoimaa, joka voisi laskea menestyksen varaan Suomea vastaan aloitetussa ilmasodassa ilman merkittäviä vahvennuksia. Pitkän kantaman täsmäaseiden käyttöä Suomen rajojen ulkopuolelta maalta, mereltä tai ilmasta suunnittelevan on pian otettava huomioon myös Ilmavoimien uusi kyky antaa hyökkääjälle ulottuva ja tuntuva vastaisku.

Iskukykyyn perustuva ennaltaehkäisevä pidäke voi toimia vain, jos se on hävittäjätorjunnan tapaan aidosti toimeenpanokyy-

kyinen: harjoiteltu, taistelunkestävä ja korkeassa valmiudessa. Tähän tähtäävä työ on hyvässä vauhdissa. Ulkopuolistenkin silmin arvioituna uskottavan ilmaiskukyvyn luominen sekä olemassa olevan ilmahyökkäysten torjuntakyvyn vahvistaminen ottaa selviä askelia kohti tavoitetta Suomen F/A 18 Hornet -koneiden elinikäpäivitysten parhaillaan valmistuessa. Samanaikaisesti hyödynnetään puolustusvoimauudistuksen muutosvoima.

Taistelukyky suojataan liikkuvuudella

Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä Ilmavoimien poikkeusolojen tukeutumisjärjestelmä ja ilmavalvontajärjestelmä uudistetaan osin liikkuviksi. Siirtymisillä ja liikkeellä muodostetaan painopiste ja väistetään vastustajan asevaikutusta. Puolustusvoimien uusi yhteinen logistiikka ja huoltojärjestelmä haastetaan mahdollistamaan uusi taistelutapa.

Lentotukikohtia otetaan käyttöön tilanteen ja oman toiminnan painopisteen edellyttämällä tavalla. Tukikohtakalusto ja joukot ovat joko tukikohdissa, jotka ovat tilanteeseen liittyen käytössä, tai siirtymässä mahdollistamaan ryhmitysmuutosta. Oikeassa paikassa olevat, aiempaa toimintakykyisemmät joukot ja kalusto parantavat tukikohtien taistelunkestävyyden uudelle tasolle. Reservin valmius ja osaaminen on Ilmavoimien taistelunkestävyyden perusta, sillä yli 90 prosenttia Ilmavoimien 25 000 taistelijan poikkeusolojen vahvuudesta on reservin taistelijoita tukeutumisen ja ilmavalvonnan eri tehtävissä.

Lentotukikohtiin muodostetaan kyky lentokoneiden ja ampumatarvikkeiden tehokkaaseen suojaamiseen, hajauttamiseen ja maastouttamiseen sekä täsmäaseiden maalittamista harhauttaviin, nopeisiin ryhmitysmuutoksiin. Tukikohtia vastaan suunnattavien erikoisjoukko-operaatioiden torjuntakyky rakennetaan aiempaa vahvem-

maksi yhteistyössä erityisesti Maavoimien ja muiden turvallisuusviranomaisten kanssa. Tukikohtien lamauttaminen ja maassa olevan lentokaluston tuhoaminen tehdään hyökkääjälle vaikeaksi.

Elinkaarensa loppua lähestyvä kiinteä keskimatkan ilmavalvontatutkaverkko on linnoitettunakin täsmäasetulta puoleensa vetävä maali ja vaikea suojattava. Uudet, parhaillaan käyttöönottoaiheessa olevat Thales GM403 keskivalvontatutkat tuovat liikkuvuudellaan uutta taistelunkestävyyttä ilmapuolustukseen. Normaalioloissa uusia tutkia käytetään kauko-ohjauksella pysyvillä toimipaikoilla. Puolustusvalmiutta kohotettaessa perustetaan liikkuvat joukot, jotka muuttavat keskivalvontatutkajärjestelmän väistö- ja suojautumiskykyiseksi Ilmavoimien liikesodankäynnin toimijaksi. Ilmavalvonnalla on pian ratkaisevasti nykyistä paremmat edellytykset kestää rajukin ensi-isku taistelukykyisenä.

Tilannetiedosta johtopäätöksiin, tilanneymmärryksestä päätöksiin

Ilmavoimat vaikuttaa vastustajaan ilmaoperaatioilla. Niiden suunnittelua ja toimeenpanon johtamista varten Ilmavoimien esikuntaan muodostetaan uusi ilmaoperaatiokeskus vuoden 2015 alusta. Samalla luovutaan Satakunnan Lennoston 3. pääjohtokeskuksesta, jonka operatiivinen toiminta on jo päättynyt. Ilmaoperaatiokeskus vastaa myös normaalioloissa ilmatilan valvonnasta ja Suomen alueellisen koskemattomuuden turvaamisesta sekä johtaa ilmassa annettavan virka-avun. Ilmaoperaatioiden suunnitteluun ja toimeenpanon johtamiseen tulee kyetä valjastamaan paras käytettävissä oleva suunnittelu- ja päätöksentekovoima. Vain siten voidaan nopeasti tuottaa sotataidollisesti korkealaatuiset tilanteenmukaiset suunnitelmat ja ylläpitää vastustajaa nopeampi operaatiotempo. Johtamiskyky ei saa lamautua

F/A-18 Hornet ilmasta maahan -varustuksessa. Oikean siiven ulommassa ripustimessa on ohjautuva JDAM-pommi, sisemässä ripustimessa lisäpolttoainesäiliö. Rungon keskilinjalla LITENING-maalinsintäsäiliö Vasemman siiven varustus sisäripustimesta kärkiripustimeen: AMRAAM-tutkahjus, lisäpolttoainesäiliö, JSOW-liitopommi ja AIM-9X-infrapunaohjus. Ilmavoimat, kuva: Ville Tuokko.

yksittäisiin johtamispaikkoihin kohdistuvas- ta tuhoisastakaan tulivaikutuksesta. Osaajat ja johtamisvälineet on valmiutta kohotet- taessa hajautettava, eikä ilmapuolustuksen johtamiskyky saa olla riippuvainen normaali- lojen johtamispaikoista ja yhteyksistä. Onneksi johtamisjärjestelmien tekninen ke- hitys tulee tässä avuksi.

Kyky jakaa tietoa nopeasti ja luotettavasti verkoissa mahdollistaa ilmasodan johtami- sen voimakkaan keskittämisen menettämät- tä taistelunkestävyyden edellyttämää johta- misen varmentamista. Aiemmat raskaahkot ja osin erilliset ilmapuolustuksen johtamis- yhteydet korvautuvat pääosin yhteisillä ja myös monikerroksisilla, ympäri maata ulot- tuvilla verkkoyhteyksillä, joiden tuhoami- nen on vaikeaa. Kulloinkin tarvittava suun- nitteluvoima voidaan keskittää yhteiseen suunnitteluun verkkotyökaluja hyödyntäen. Suunnitteluun osallistuvat toimivat johtajat voivat pysyä joukkojensa luona, ilmaope-

raation komentajan ja muiden avainhenki- löiden sijainti voidaan suojata tiedustelulta, eikä johto kokoonnu lihavaksi maaliksi sa- moihiin tiloihin.

Monitasoista tilannekuvaa jaetaan kaikille Ilmavoimien johtamistasoille aina tukikoh- tien alayksiköihin saakka. Kaikilla tasoilla edellytetään, että tilannekuvasta kyetään tekemään omaan toimintaan vaikuttavat johtopäätökset. Ilmaoperaation komentajaa tuetaan korkeatasoisella analyysillä tavoitte- na tilanneymmärrys sekä mahdollisimman oikeat ja oikea-aikaiset päätökset ilmaope- raatioiden keskitetyssä johtamisessa.

Ilmavoimien operaatiot – puolustuksen tulenavaus

Jos ennaltaehkäisy pettää ja Suomeen koh- distuu hyökkäys, ovat Ilmavoimat ja ilma- puolustus ensimmäisinä taistelussa. Me- nestys edellyttää selviämistä hyökkääjän

ensi-iskusta taistelukuntoisena. Riittävän ajoissa aloitettu valmiuden kohottaminen tuottaa parhaat suojautumismahdollisuudet, mutta Ilmavoimien on kyettävä vastaamaan myös hyvin nopeasti kehittyvään sotilaalliseen uhkaan.

Taistelujen alkaessa Ilmavoimien on luotettava laadulliseen etulyöntiasemaan: puolustustahtoiseen ja itsenäiseen päätöksentekoon koulutettuun henkilöstöön sekä huolellisesti kehitettyihin ase- ja johtamisjärjestelmiinsä. On hankittava monipuolista tilannetietoa ja tehtävä johtopäätöksiä ja päätöksiä vastustajaa nopeammin.

Ilmavoimat on harjoitellut tehokkaiden, uusinta ilmasotakokemusta omaavien maiden maiden ilmavoimien kanssa pian kaksi vuosikymmentä. Harjoituskokemuksia ja omaa tutkimusta hyödyntäen kehitetyllä taktiikalla ja ilmataistelijoidemme harkituilla osaamispainotuksilla on saavutettava menestystä nopeasti, heti taistelujen alussa. Säilyttämällä yliote oman alueemme ilmaherruudesta suojataan yhteiskuntaa ja koko maan puolustusvalmistelujen loppuunsaattamista. Ilman ilmaherruutta hyökkääjän on otettava huomioon, että syvän maahyökkäyksen menestymismahdollisuudet ovat hyvin heikot.

Mikäli hyökkääjän maajoukot tunkeutuvat maahamme, suunnataan niitä vastaan Puolustusvoimien koko vaikuttamiskyky. Maa-, Meri- ja Ilmavoimien kauaskantavilla aseilla isketään tällöin hyökkääjän herkimpiin kohteisiin ulottaen iskut tarvittaessa syvällekin hyökkääjän ryhmyykseen. Ilmavoimat ottaa käyttöön tehokkaat ja tarkat kauas ulottuvan tulenkäytön aseet, ja niitä käytetään Pääesikunnan johtamana osana Puolustusvoimien yhteistä vaikuttamista. Ilmavoimien iskukyky ulottuu nopeasti koko maan alueelle.

Suomen puolustuksen tueksi mahdollisesti saatava ulkomainen apu on kyettävä kohdistamaan mahdollisimman hyvin omien operaatioiden tueksi. Ilmavoima eri muodoissaan on verraten nopeasti toimeenpantavaa

ja vahvaa apua kaikkien puolustushaarojen taisteluun. Ilmavoimiemme menetelmien ja järjestelmien hyvä kansainvälinen yhteensopivuus sekä harjoituksissa osoittamamme ilmaoperaatioiden suunnittelun ja johtamisen tasokkuus varmistavat sen, että mikäli apua saadaan ilmasta, kykenemme sen myös tehokkaasti hyödyntämään.

Osaajat yhteen, läsnäolo säilyy

Ilmavoimien suorituskyky luodaan ja ylläpidetään mahdollisimman laadukkaalla koulutuksella. Tarve vähentää joukko-osastojen määrää johtaa Ilmavoimat sopeutumaan normaaliolojen toimintaan neljässä päätukikohdassa kuuden sijaan. Samalla hyödynnetään opetusosaamisen keskittyminen Ilmasotakouluun Tikkakoskelle. Eri alojen osaaminen sijoittuu pysyvästi kaikkien opiskelijoiden keskelelle. Johtamisjärjestelmäalan, lentoteknisen alan ja lentotoiminnan opetuksen ja perustutkintotasaisen tutkimuksen yhteistyöltä odotetaan uusia ideoita ja rajaidat ylittävän ajattelun kulttuuria.

Asiantuntijoiden yhteistyön tuomaa lisätehoa ja innovaatioita odotetaan myös Ilmavoimien Koelentokeskuksen ja Ilmataistelukeskuksen yhdistämiseltä uudeksi joukkoyksikkötasoiseksi Ilmataistelukeskukseksi Satakunnan Lennostoon Pirkkalaan. Tavoitteena on ilmasotateknisen ja taktisen analyysin ja kehittämisen osaamiskeskus, joka toteuttaa Ilmavoimien Esikunnan käskemät tutkimus- ja kehittämistehtävät sekä tukee opetusta ja koulutusta. Yhdistyvät keskuksat harjoittelevat jo uutta toimintatapaa ja tuloksentekeä Pirkkalassa osallistumalla Hornetin elinikäpäivityksen tuomien suorituskykyjen arviointiin ja käyttöönottoon.

Ilmavoimien läsnäolo näkyy – ja kuuluu – koko Suomen alueella myös ensi vuoden jälkeen. Rissalan ja Rovaniemen Hornetyksiköt tukeutuvat säännöllisesti Pirkkalan tukikohtaan alueellisen koskemattomuuden

Hornet ilmatankkaus. Kuva: Ilmavoimat.

turvaamistehtäviin liittyen. Myös poikkeusolojen toimintaa harjoitellaan Pirkkalassa, vaikka hävittäjälentolaivue on sieltä poistunutkin. Tukilentolaivueen toiminta tuo Pirkanmaan taivaalle uudenlaisen Ilmavoimien näkyvyyden. Lakeuksilta Tikkakoskelle siirtyvä Hawk-laivue harjoittelee jatkossakin Etelä-Pohjanmaan ilmatilassa, vaikkei Kauhavalle laskuun enää mennäkään. Jämsän Hallissa puolestaan jatkuu Hornetien ja Hawkien kunnossapito varuskunnasta luopumisesta huolimatta.

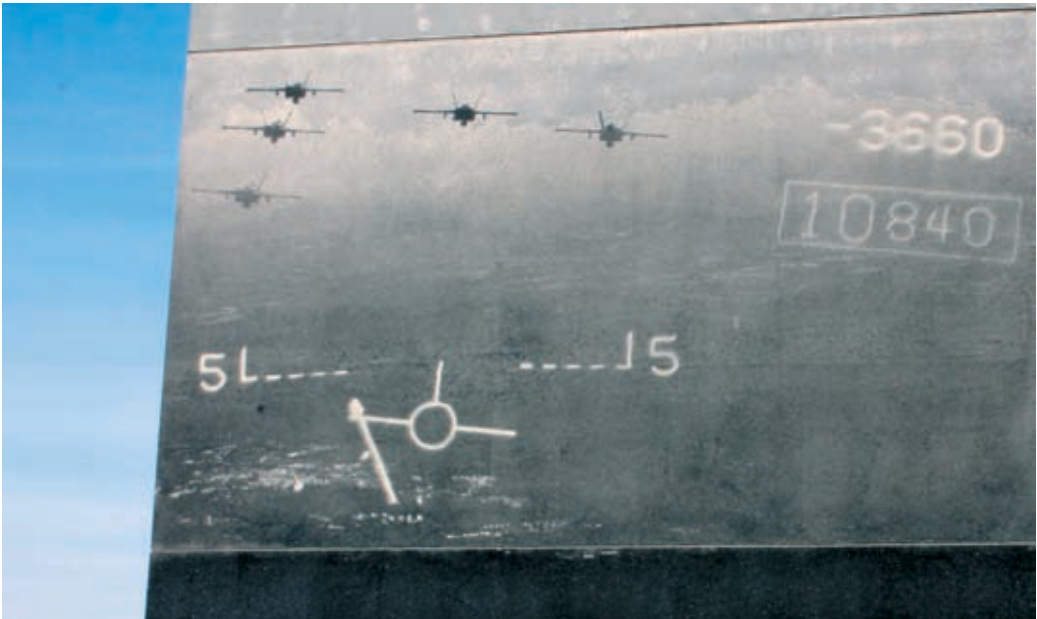
Laatu ensin myös tulevaisuudessa

Lähivuodet kuluvat Ilmavoimissa uudistuksen valmiiksi saattamisen ja uusien toimintatapojen kehittämisen merkeissä. Samalla ylläpidetään korkeaa valmiutta ja mahdollisimman kovaa suorituskykyä, mihin uudistuksen jälkeinen toimintarahoitus näyttäisi tarjoavan kohtuullisen pohjan. Ilmavoimille

ominaiseen tapaan ympäristöä ja teknologiaa seurataan tarkasti materiaalista kehittämistä koskevien päätösten pohjaksi. Tulevaisuus on Ilmavoimissakin ihmisten, ei koneiden. Laatu syntyy ihmisten yhteisestä pyrkimyksestä erin omaisuuteen. Ilmavoimissa pyrkimys elää vahvana niin palkatun henkilöstön kuin varusmiesten ja reserviläistenkin keskuudessa. Sen voi sanoa olevan Ilmavoimien henki ja kulttuuri, jota meidän esimiesten on tarkoin vaalittava ja itsemme peliin pan- nen viljeltävä.

Lähde: Kylkirauta 4/2013.

Pilven Veikko –lehdellä on sekä Kylkiraudan että Ilmavoimien lupa artikkelin julkaisemiseen.

Karjalan Lennosto vahvistunut ilmavoimien uudistushankkeessa

Puolustusvoimien uudistushanke, mikä alkaa olla nyt loppusuoralla, on keventänyt rakenteita, mutta lisännyt liikkuvuutta ja tehokkuutta sekä luonut edellytykset entistä parempaan ykköstehtävään valtakunnan puolustamiseen sekä puolustuskykymme uskottavuuteen. Ilmavoimissa se on merkinnyt toisaalta supistuksia ja uudelleenorganisointia sekä toisaalta, kuten Karjalan lennostossa se on vahvistanut niin konekantaan kuin myös henkilöstöäkin, minkä seurauksena Karjalan Lennosto on nyt Ilmavoimien suurin joukko-osasto henkilöstöllä mitattuna, vahvuudeltaan noin 500 henkilöä ja lisäksi varusmiesvahvuus noin 250.

– Rissalaan lennosto on tullut vuonna 1961 ja siitä lähtien sitä on vuosikymmenien saatossa rakennettu määrätietoisesti, tehty mittavia investointeja ja lennosto on suoriutunut tehtävästään hyvin. Tämä on luonut sille pohjan, mitä se nyt on, totesi lennoston komentaja eversti Ossi Sivén.

Ilmavoimien osalle jouduttiin uudistuksessa tekemään isoja muutoksia, kun sitä sopeutettiin toimimaan vuosikymmeniäkin eteenpäin huomioiden muuttuva maailman sotilaspoliittinen tilanne (mm. Arktinen ulottuvuus). Tehokkuutta, liikkuvuutta ja iskukykyä haetaan uudelleen organisoimalla ja supistamalla nykyisten tukikohtien ja johtokeskusten määrää, siirtämällä tai vähentämällä henkilökuntaa ja päivittämällä sekä hankkimalla uutta ajanmukaista kalustoa. Näissä muutoksissa siirryttiin mm. entisestä kolmesta Hornet-hävittäjälentolaivueesta kahteen, Rissalaan ja toinen Rovaniemelle, joihin lisättiin entisen Pirkkalan laivueen Hornet-kalusto, samoin Rissalan vahvuus nousi 70 hengellä. Pirkkalaan jäi edelleen koelentokeskus.

Vuonna 2014 käyttöön otetun 31. Hävittäjälentolaivueen laivuerakennuksen tunnistaa tuulilasinäytön kuvasta. Kuva: Leena Tiainen.

Avarampi ilmatila

– Itse varsinaisen lentotoiminnan osalta keskittäminen Rissalaa on perusteltua mm. sillä, että Kuopiosta pohjoiseen ilmatilassa on väljyyttä ja asutus alueella harvaa, joten siellä voidaan hyvin järjestää omia päivittäisiä lentoharjoituksia sekä myös järjestää laajempia harjoituskokonaisuuksia, kertoi eversti Siven. Maaliskuun lopulla oli Rissalassa juuri iso Kanki-harjoitus, jonka pääpaino oli parvenjohtajien koulutuksessa. Rissalassa on lennostolla oma suojatiloissa oleva lentokoneiden korjaamotila, jossa pystytään itse hoitamaan kaikki lentotekniseen huoltoon kuuluvat tehtävät. – Se on lennostossa keskeinen ja merkittävä tehtävä, että lennot hoituvat. Meillä on vahvuudestamme noin kolmasosa lentoteknistä henkilökuntaa, totesi eversti Siven.

Rissalassa varusmieskoulutusta

Esitellessään Karjalan Lennostolle uudistuksen tuomia muutoksia komentaja eversti Siven totesi, että Rissalassa on varusmieskoulutusyksikkö. Suojausyksikössä meillä on varusmieskomppania, lisäksi lentotukitoimiin kuuluu pelastusyksikkö ja vartiosto. Meillä on Lentotekniikkalavue, joka on suurin joukkoyksikkömme, kun siihen on yhdistetty aikaisemmin erillään olleet lentoteknisen toiminnan osat. Huoltokeskus ja viestitekniikkakeskus jatkavat kuten tähänkin saakka, myös esikunnan kokoonpano on muuttunut jonkin verran.

Venäjä näyttää voimiaan

Osaan Hornetteihin on juuri tehty toinen elinikäpäivitys, missä ne varustetaan ilmasta maahan aseistuksella, mikä antaa niille lisää toimintavuotia kymmenkunta. Siitä huolimatta Hornet-kaluston korvaushanke on jo tiedonkeruuvaiheessa.

–Ympäristössämme on menossa lentokaluston uusinta mm. Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa

myös Venäjä uusii kalustoaan määrätietoisesti, mikä alkaa näkyä meidänkin lähialueella. Heidän uusittu kalusto tulee olemaan nykyaikaisista ja suorituskykyistä tekniikkaa, joten ympäristö asettaa meille haasteita, vaikka olisimme yksin tai kaverin kanssa, aprikoi eversti Siven ja lisäsi, että Ukrainan tilanne on meillä näkyneen operatiivisen valmiusyksikön toiminnassa. Nato puolestaan on moninkertaistanut päivystystään Baltiassa. Nämä toimet ovat näkyneet meillä lisääntyvänä tunnustuslentojen määränä. On ollut muutamia ilmatilaloukkauksia, mutta myös muuta sotilaallisesti mielenkiintoista lentoliikennettä. Voidaan sanoa, että viime vuosi oli tunnustuslentojen määrältään historiamme vilkkain eikä näköpiirissä ole, että toiminta olisi laantumassa.

Tutkakalustoa uusittu

Ilmavoimien ykköstehtävänä on valtakunnan puolustaminen, mihin tarvitaan jatkuvaa tilannekuvaa. Se hankitaan tutkilla, joita käskyy ylempi esikunta ja ilmaoperaatiokeskus, ne päättävät päällä pidettävät tutkat. Sieltä käsketään myös minne sijoitetaan aseistettu kone tai koneet.

– Kun Rissala on meidän päätukikohta, niin tämä on keskeisin päivystyspesä, mutta päivystys voidaan siirtää myös muihinkin tukikohtiin, jos senhetkinen yleistilanne sitä vaatii. Viimeaikoina päivystyksen painopiste on ollut Suomenlahden suunnalla, missä kansainvälisessä ilmatilassa on ollut vilkasta ja mielenkiintoista liikennettä mm. raskaita kuljetuskoneita ja aseistettuja hävittäjiä totesi eversti Siven.

Karjalan lennoston johdossa ovat kaikki Etelä-Suomen tutkat, joiden runkona ovat kiinteät kaukovalvontatutkat. Ilmavoimien uudistuksen myötä on myös tutkakalusto uusiutumas- ja entiset kiinteät keskivalvontatutkat ovat korvautumassa uusilla liikkuvilla Keva 2010 tutkilla, joita parhaillaan otetaan käyttöön. Liikkuvan tutkan etu on, että niitä pystytään

siirtämään eri paikkoihin kulloisenkin tarpeen mukaan. Iso asia on ollut myös Hornet-koneiden toinen elinikäpäivitys, joka on vielä meillä. Karjalan lennoston Hornet -kalustosta on jo yli puolet saanut elinikäpäivityksen, mikä on tuonut niille ilmasta maahan taistelukyvyn.

– Meiltä Pariisin rauhansopimus kielsi pommikoneet, joten aikaisemmin vain ilmasta ilmaan taistelu oli mahdollinen. Karjalan lennoston osaaminen tässä on ollut ja on edelleen vahva, totesi eversti Sivén. Hän lisäsi myös, että Hornettien ohjaamoon on tehty toimintoja parantavia muutoksia ja päivityksen jälkeen voidaan pitää, että Hornetit ovat tässä toimintaympäristössä hyvin vahvaa kalustoa useita vuosia eteenpäin.

Toimintamenot kasvaneet lentotunnit lisääntyneet

Karjalan Lennoston toimintamenot ovat kasvaneet noin 30 %, mutta sillä on tuotettu mm. lentotunteja 50 % enemmän ja olemme pääsemässä huolestuttavan alhaisista lentotuntivuosista lähelle 2010 ilmavoimallista tasoa. Varusmiesmäärä on puolitoistakertaistunut ja kertausharjoitusten määrä viisinkertaistunut. Meille on myös tullut suurempi vastuu ilmapuolustuksesta, palkkoja on maksettu henkilöstön kasvuun suhteessa, kertoi lennoston komentaja eversti Sivén.

Aikaisemmin lennostolla ja Puolustusvoimilla olivat kaikki toiminnot itsellään, mutta nyt on lisääntynyt ns. keskinäisriippuvuus, mistä hyvä esimerkki on Leijona Catering. Ensin tuli ruokahuollon keskittäminen, sitten se yksityistettiin, tavallaan ruokahuolto ulkoistettiin. Ulkopuolista toimintaa eli yhteistyökumppaneita puolustusvoimilla on, kuten Karjalan lennostolla mm. Kuopion kaupunki ja Siilijärven kunta, Kuopion lentoasema, MPK eli maanpuolustuskoulutusyhdistys sekä Sotilas-kotiyhdistys. Puolustusvoimallisiin kumppa-

neihin kuuluvia ovat mm. Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus, Puolustusvoimien logistiikkalaitos, Puolustusvoimien rakennuslaitos, Puolustusvoimien palvelukeskus ja niin edelleen.

Uusi hälytyspaikka-alue

– Tilakehittämisen puolella olemme saaneet puolitoista vuotta sitten käyttöön tukikohdan toiminnan kannalta merkittävän rakennushankkeen, hälytyspaikka-alueen, mikä on suojattu maavalleilla, jotta aseistettuja koneita pystytään siellä käsittelemään. Alueella on myös henkilöstön työskentelytiloja ja lentokoneiden tankkausta. Tämä oli iso rakennusprojekti, mikä pantiin vireille jo ennen uudistushanketta, mutta kun tuli päätös, että Rissalaa kehitetään, niin rakentaminen pantiin toimeksi, totesi eversti Sivén. Tätä aluetta voidaan käyttää myös päivittäisessä lentotoiminnassa. Toinen juuri valmistunut hanke on laivuerakennus, mikä valmistui viime vuoden puolella.

–Tällä hetkellä operatiiviset tilat ovat meillä erinomaisen hyvässä kunnossa, mutta kehittämistarpeita on mm. koulutukseen ja varusmieskoulutukseen sekä varastointiin liittyviä tarpeita.

– Kakkostehtävä eli viranomaisten tukeminen on pääasiassa räjähteiden raivaamista ja kolmas tehtävä kansainvälinen toiminta on vaiheessa, jossa meillä ole tällä hetkellä kansainvälisiä valmiusvelvoitteita, pariin yhteisharjoitukseen osallistumme tänä vuonna Hollannissa ja Portugalissa, mutta lähivuosina on odotettavissa uusia evaluointitehtäviä, joissa meillä on jo kokemuksia, totesi Karjalan Lennoston komentaja eversti Sivén lennoston toiminnasta ja Ilmavoimien uudistuksen tuomista muutoksista.

Tekstit: Ossi Kurki
Kuvat: Leena Tiainen

Vierailumme isännät lennon komentaja eversti Ossi Sivén ja esikuntapäällikkö everstiluutnantti Jarno Juurakko.

Lentokonekorjaamosta Lentotekniikkalaivue

Ilmavoimauudistus järjesteli myös lentotekniikan organisaatiota siten, että muodostettiin lentotekniikkalaivue, joka on komentajan alaisuudessa toimiva yksikkö. Lentotekniikkalaivueeseen yhdistettiin aikaisemmasta organisaatiosta lentokonekorjaamo, hävittäjälentolaivueen käyttöhuolto ja esikunnan huolto-osastolla ollut lentotekninen kunnossapitosektori. – Ajatuksena uudelleenorganisoinnissa oli saada huoltotoimintaa tehokkaammaksi ja painopistettä itse huoltotoimintaan hallintoa keventämällä. Uusi Lentotekniikkalaivue on nyt hallinnollisesti saman johdon alaisuudessa ja vastaa kaikista kaluston huolloista ja korjauksista, kertoi laivueinsinööri, insinöörimajuri Pekka Palomäki Karjalan Lentostosta. Hän totesi myös, että lentotekniikkalaivue on Ilmavoimien suurin joukkoyksikkö, vahvuus 168 henkeä.

Lentotekniikkalaivueen muodostaa neljä lentuetta; esikuntalentue, käyttölentue, korjaamolentue ja tukeutumislentue. Vahvuudeltaan suurimmat näistä ovat käyttö- ja korjaamolentueet. – Laivueen henkilöstö koostuu upseereista, opistoupseereista, aliupseereista ja siviileistä, joista suurin osa on lentokonemekaanikkoja. Lentostossa tehdään kaikkia HN-kaluston määräaikaishuoltoja, ja Patrialla ni-

den lisäksi myös niitä huoltoja, joissa tehdään lentokoneeseen rakennekorjauksia tai modifikaatioita, kertoi insinöörimajuri Palomäki.

- **Esikuntalentue** hoitaa hallinnolliset ja suunnittelutehtävät, siihen kuuluu myös tekninen ja osastantuntijoinen.
- **Käyttölentue** muistuttaa tehtäviltään entistä hävittäjälentolaivueen tekniikkaa ja vastaa siitä, että lentokalusto on tarkastettuna ja tankattuna valmiina lentotehtävään. Käyttölentue vastaa myös vuosittain noin 150 varusmiehen kouluttamisesta apumekaanikoksi, ilmataisteluasemieheksi tai polttoaineenkuljettajaksi. Huoltotoiminnan volyymi on kasvanut lentomäärien mukana. – Vuoteen 2013 verrattuna Karjalan Lentostossa Hornet-lentotuntien määrä tulee nousemaan tälle vuodelle lähes kaksinkertaiseksi, kun henkilöstön määrä on noussut vain noin kolmanneksella, joten toiminnan tehostuminen on ollut merkittävää. Henkilöstön lisäys on tullut pääosin viime vuoden lopulla Satakunnan Lentostosta siirtyneistä, totesi insinöörimajuri Palomäki.
- **Korjaamolentue** vastaa koneiden mää-

räikaishuolloista. – Koneet tulevat määräraikaishuoltoon tietyn lentotuntimäärän täytyttyä, ja koneita pyritään lennättämään siten, että huollon kuormitus ja työmäärä pysyvät mahdollisimman tasaisina. Tämä vaatii lähes päivittäistä suunnittelua.

- **Tukeutumislentue** vastaa lentotoimintaa tukevasta toiminnasta. Sen vastuulla ovat maalaitehuolto, lentopolttoaineen varastointi sekä jakelu ja lentoteknisen materiaalin varastointi

Lentotekniikkalaihue pyrkii pitämään kunnossa olevien lentokoneiden määrän ja kaluston käytettävyyssasteen mahdollisimman korkeana koko ajan ja kaikissa olosuhteissa, kertoi insinöörimajuri Palomäki. Vaikka lentotekniikkalaihueen tehtävistä suurin osa on täytetty, henkilöstö on nuorta mikä tuo omat haasteensa. Suuri määrä henkilöstöä on yhtäaikaisesti sotilasammattillisissa ja muissa lentoteknillisissä koulutuksissa, jolloin joinakin päivinä voi olla vaikeuksia löytää riittävästi väkeä laivueen ydintehtävää suorittamaan, totesi insinöörimajuri Palomäki.

– Ossi Kurki

Uusi tankkausventtiili Hornettiin Islannin harjoituksen aikana

Ilmavoimat,
Joni Malkamäki

Karjalan Lennoston lentotekniikkalaihue pystyy antamaan huolto- ja korjausapua koneille myös ulkomaan harjoituksissa. Islannin ilmatilan valvontaan 2014 osallistuneista Horneteista yhdestä rikkoontui tankkausventtiili niin, että se alkoi tulvia polttoainetta huohotusjärjestelmän kautta. – Korjaustoimenpide oli uuden tankkausventtiilin vaihto polttoainesäiliöön ja työ piti tietenkin tehdä siellä, missä kone silloin oli, eli Islannin maaperällä, kertoi Lentotekniikkalaihueen esikunnassa työskentelevä asiantuntija, kapteeni Reijo Kaartokallio.

Korjaushuolto joutui purkamaan polttoainesäiliön, tyhjentämään sen ja avaamaan säiliön kannen, minkä jälkeen paineilmalaitteen varustettuna asentajat pääsivät säiliöön vaihtamaan uutta venttiiliä. – Se oli pitkä operaatio, minkä aktiivinen työvaihe kesti kaksi kolme päivää ennen kuin Hornet oli taas turvallisesti lentokunnossa, kertoi kapteeni Kaartokallio esimerkkinä konehuollon liikkuvuudesta.

– Ossi Kurki

Pilven Veikko -lehden juttusarja Ilmavoimien joukko-osastoista alkoi Karjalan Lennostosta. Pilven Veikko kiittää eversti Ossi Siviniä, everstiluutnantti Jarno Juurakkoa, insinöörimajuri Pekka Palomäkeä, kapteeni Eetu Rikkistä ja asiantuntija Reijo Kaartokalliota antoisasta vierailusta Rissalassa.

Sotiemme veteraanien kolhut näkyvät heissä kuin Hurricanessakin

Viime vuoden itsenäisyyspäivän juhlassa Sotainvalidien sairaskodilla Jyväskylässä juhlapuheen pitänyt Keski-Suomen Ilmailumuseon johtaja Kai Mecklin kohdisti sanansa niin sotatoimien veteraaneille aiheuttamiin vaikeuksiin kuin myös sodan jälkeiseen raskaaseen elämään kaikkine henkisine ja fyysisine murheineen. Hänen mielestään veteraanit ovat kokeneet saman kohtalon kuin sodanaikainen hävittäjäkone Hurricane, joka on museoituna Keski-Suomen Ilmailumuseossa kaikkine sodassa saamine kolhuihin ja luodin reikineen.

Arvoisat sotainvalidit, veteraanit, hyvät naiset ja herrat

Teille on aina helppo aloittaa puhetta. Sotaväen ympäröissä kun puhetta aloitettaessa on aina katsottava, kuka on sotilasarvossa korkein ja mainittava hänet tervehdyksessä ensimmäisenä. herra kenraali, herra eversti jne. Kun teitä on paikalla, tietää aina, miten

Kai Mecklin, Keski-Suomen Ilmailumuseon johtaja ja Sotainvalidien Sairaskodilla itsenäisyyspäivän juhlaan osallistuneita. Kuvat: Titta Siren.

Sotien ajan hävittäjäkone, Hurricane Tikkakosken Ilmailumuseolla. Kuva Leena Tiainen.

aloittaa. Teidät mainitaan aina ensimmäisenä. Arvoon, ikään tai saavutuksiin katsomatta. Tämä tapa kuvastaa sitä arvostusta jota teitä kohtaan nykyään tunnetaan. Aina ei ole ollut näin.

Talvisodan syttymisestä on kulunut, kuten tiedämme, 75 vuotta. Eduskunta kävi Kauhajoella pitämässä täysistunnon ja kunnioittamassa samalla sodan ajan eduskunnan työtä. Puhemies Heinäluoma totesi haastattelussa, että Eduskunnan tämän päivän suurelta tuntuvat murheet tuntuvat lopulta pieniltä, kun ajattelee vaikeuksia, jotka sota maallemme aiheutti.

Sota ei kohdannut vain rintamaa, vaan se runteli koko maatamme. Osansa siitä sai myös kotirintama, joka ei välttynyt sekään uhreilta. Te sotainvalidit olette kantaneet sodan fyysisiä ja henkisiä vammoja itsessänne, vaikka sodan loppumisestakin on jo kulunut liki 70 vuotta. Invaliditeetista huolimatta monet teistä olivat rakentamassa maata uudelleen sodan jälkeen. Silloin ei valitettu julkisten kulkuneuvojen hitaudesta tai ruuasta, joka ei täytä direktiivejä. Kaikesta oli pulaa. Mutta jostain te silti ammensitte halun ja sisun uudelleen rakentaa maa. Olen silti teille kateellinen. Te osasitte olla tyytyväisempiä elämäänne kuin meidän sukupolvemme. Teille edes elämä ei ollut itsestään selvyys. Tämä tahtoo unohtua meiltä nuoremmilta sukupolvilta. Me jaksamme usein valittaa pikkuasioista.

Sotien jälkeen sotainvalideja ja varsinkaan sotaveteraaneja ei arvostettu. Pitkään oli yhteiskunnan suhtautuminen nuivaa, jopa syyttävää. Kun apua olisi tarvittu, vastaus oli usein jopa tyyli: ”Älkää valittako, mitäs menitte sinne.” Kului vuosia, vuosikymmeniä, ennen kuin teitä alettiin arvostaa. Rauhan palattua sodanajan iskulause, kaveria ei jätetä, toteutui uudella tavalla. Yhteishenki oli kova, kaveria autettiin, kun tarvetta oli. Talkoilla tehty työ oli normaalia. Samaa hen-

keä oli suomalaisissa vielä 1960-luvullakin. Hartiapankilla ja naapurien talkooavulla pystytettiin monien perheiden kotitalot. Entä nykypäivänä? Naapuria tuskin tunnetaan, tervehtimisestä puhumattakaan. Jokaisella on muka omia murheita niin paljon, ettei lähimmäistä ehdi auttaa. On tärkeää omistaa, harrastaa, päteä muiden silmissä.

Ilmailumuseolla Tikkakoskella on esillä uuden konservointitavan mukaan entistetty sotien ajan hävittäjäkone, Hurricane. Se ei ole voimaa uhkuvan ja tehdasuuden näköinen, vaan se on esillä kaikkine naarmuineen, lommoineen ja kuhmuineen. Eivät ne lentokoneet rintamallakaan olleet uuden hohtavia, niissä oli kulumia, maali hilseili ja osassa oli luodinreikiäkin. Ihan kuten teissäkin. Mutta Hurricane kuvastaa myös sodan jälkeistä aikaa. Se oli pitkään säilössä lentokonehallissa Vesivehmaalla, missä se koki yhtä huonoa kohtelua kuin tekin saitte sodan jälkeen. Sen päällä hypittiin ja sitä kolhittiin. Siitä varastettiin mittareita. Museossa päätimme, että kone säilytetään juuri sellaisena muistuttamassa tulevia polvia, ei vain sodan ajasta, vaan myös sodan jälkeisestä ajasta, jolloin arvostus sodassa kärsineitä kohtaan oli pohjalukemissa. Hurricane kuvastaa sellaisenaan teitä, sotainvalidit ja -veteraanit.

Esitän nöyrimmän kiitokseni teille kaikesta siitä, mitä te olette Isänmaan eteen uhranneet ja tehneet. Toivotan teille kaikille oikein hyvää Suomen 97:ttä itsenäisyyspäivää ja rauhallista Joulun odotusta!

Sotainvalidien Sairaskodilla Jyväskylässä on aina järjestetty sotiemme veteraaneille itsenäisyyspäivän juhla arvokkaan ohjelman ja arvovaltaisen yleisön kanssa.

Suomenlinnan IVAK ("Monttu")

Maisa Heikinheimo, Tuulikki Weckström, Margareta Berghell, Maire Rautakoski, "Montussa" palvelleita virkeitä lottia, Hallinportin Ilmailumuseoon tutustumassa. Kuva: Pekka Peltola

Suomenlinnan IVAK ("Monttu")

Suomenlinnan Susisaarella sijaitsee unohdukseen jäänyt ilmavalvonta-aluekeskus IVAK. "Monttu" oli toiminut aikoinaan venäläisten ammusvarastona. Talvisodan jälkeen oli sen hiekkavallia vahvistettu. On kuitenkin toivoa, että Monttu saatetaan vielä kunnostaa.

Suomenlinnan IVAKin lotat

IVAKiin komennuksen saaneet lotat olivat kotoisin eri puolilta Suomea. Lotista muodostui neljä eri vaihtoa. Jokaisessa vaihdossa oli viisi lottia, jotka työskentelivät kahdeksan tunnin vuoroissa. Neljäs vaihto oli vapaavuorossa. Lottien yhteishenki oli erinomainen. Suomenlinnassa oli valokuvista päätellen paljon muutakin nuorisoa. Talvisodan aikana lottien majoitus oli Iso-Mustasaarella. Jatkosodan aikana heidät majoitettiin Susisaaren Poliisikouluun, joka oli Ylä-radioaseman yhteydessä. Lottien ruokailu oli järjestetty varuskunnan ruokalaan Mustasaarella. Montun vieressä olevassa puurakennuksessa olivat miehistön majoitustilat ja toimisto, josta saatiin kulkuluvat, litterat, päivärahat, muonatupakat ja muitakin tarvikkeita.

Päällystö

Päällystö oli majoitettuna muualle Suomenlinnaan. Päällystö hoiti tason, pitivät yhteyttä Torjuntakeskukseen, pattereihin, "Ketoon", joka oli Malmin lentokentällä oleva hävittäjälaivue, Ilmasuojelukeskukseen, jonne annettiin käskyt ilmavaroituksista ja ilmahälytyksistä, jolloin esimerkiksi raitoliikenne seis ja valaistus on sammutettava. Nämä käskyt välitettiin seinällä olevasta puhelimesta. Yhteyksiä oli tietysti myös muualle esimerkiksi Tallinnaan, Riikaan sekä muihinkin valvontakeskuksiin. Taso käskytti myös tutkat.

Toimintaa "Montussa"

Sisään tultaessa "Monttuun" oli suuressa tilassa pitkä pöytä pitkine penkkeineen. Sivustalla oli 2-kerroksinen sänky. Tämä tila oli pääasiassa lottien hallussa. Pitkällä seinustalla olivat puhelinkopit, jonne yhdistettiin tulevat viestit. Kopeissa olivat valmiit viestilaput, (esimerkiksi "40 Aarne 4" ilmoitti havaitsemansa tiedot). Lotta toimitti välittömästi viestin tasolle. Vastakkaisella puolella huonetta oli sotakeskus

”Tammi 9”. Kiireisenä aikana tuli toinen lottavaivaksi, muuten keskusta hoiti kukin lottavaivurillaan.

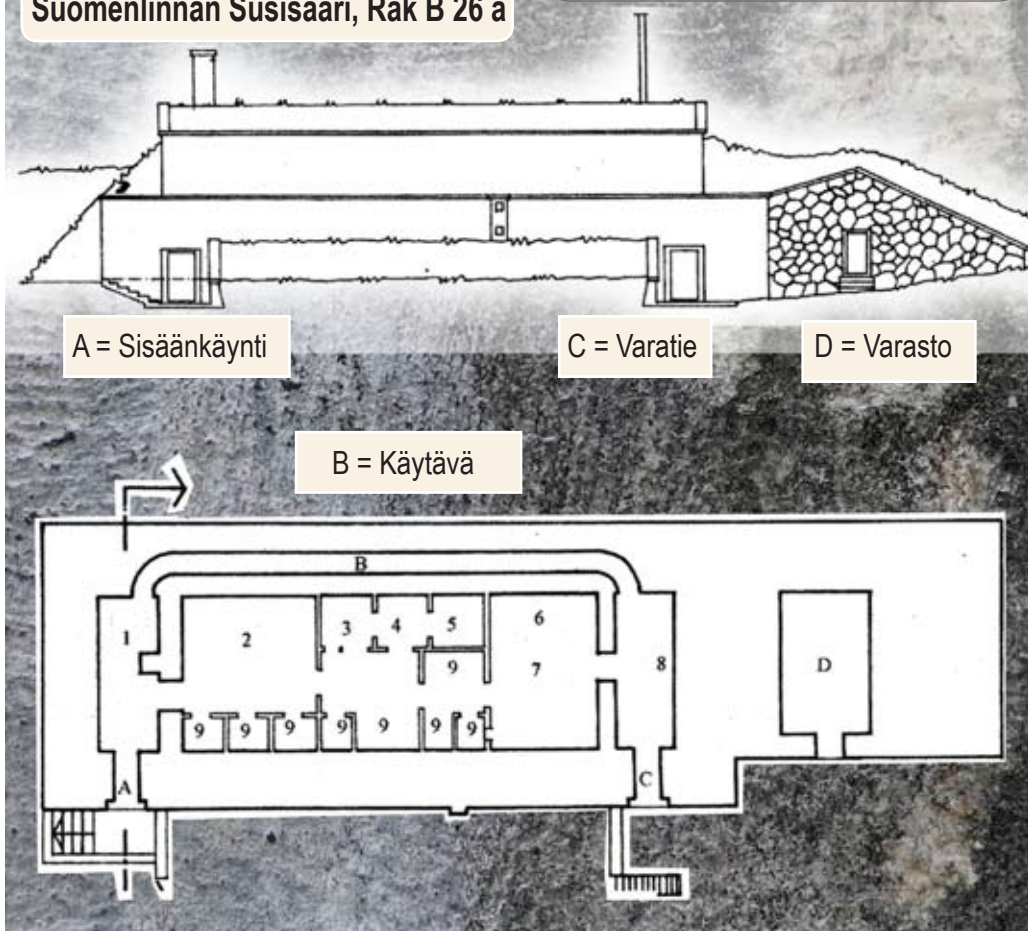
Keskuksen takana oli tarkkailijoiden ”koppi” (miehistö oli vääpeli Tammisen komennuksessa). Viestejä tuli ilmavalvonta-asemilta, radio-asemilta, pattereilta, saaristosta sekä lukuista muista paikoista.

Tason vieressä oli pieni huone ”Meriviesti”, jonka lohkon komentajana oli kapteeni Pentti Vähäkallio.

Lotta Svärd -järjestö

Lotta Svärd perustettiin virallisesti vuonna 1921. Tosin lottatoimintaa oli ollut jo sisällissodan aikana. Pikkulottien oma järjestö perustettiin 1931. Vuonna 1940 nimi muutettiin lottatyttöjen järjestöksi. Vanhempien suostumuksella siihen saivat liittyä 7 – 17 -vuotiaat tytöt. Uskonnollis-isänmaallisena järjestönä se kasvatti jäseniään aikuislottien erilaisiin palvelutehtäviin. Vuonna 1944 järjestö lakkautettiin Moskovan välirauhan perusteella.

Helsingin IPAK/IVAK Suomenlinnan Susisaari, Rak B 26 a

A = Sisäänkäynti

C = Varatie

D = Varasto

B = Käytävä

1 = Eteinen, lämmityskattila

5 = Rele- ja telinehuone

9 = Puhelinviestityskopit

2 = Lepohuone

6 = Merivalvontataso

3 = Puhelinkeskus

7 = Ilmavalvontatalo

Lähde: Museovirasto /
Suomenlinna

4 = Tarkkailija (keskuksen toiminta)

8 = Sähköpäätaulu

Muistikirjoista poimittua

Suomenlinnassa 9.10.1942

Pennulle

(Maire Rautakoski)

Koska kohtalo on ollut minulle niin suosiollinen, että on tutustuttanut minut sellaiseen nais-hahmoiseen elävään, jolla on elohopean vilkkaus, perhosen iloinen mieli ja peipposen sirkutus sekä on kalaa parempi vedessä, koska pystyy uimaan seläläänkin, niin tunnen suurta iloa lukeutua tuttavien laajaan parveen, minkä täten itsetietoisella ylpeydellä muistiin merkitsen.

– Mikko

Suomenlinnassa 9.10.1942

Pennulle

Voi Maire, kun juuri tänä surullisen kuuluisana päivänä, jolloin toisia eroaa ja toisia tulee sijaan, panit minut tähän kirjoittamaan. Mä oon tosissaan niin mörkki, etten voi kirjoittaa kuin ikäviä asioita, joten paras lie vain, että nättisti nimeni riipustan tähän alle muistoksi tältä ”ratki riemulliselta” monttuajalta, joka kohdaltani on juuri päättymässä.

– Mirkku

Tutulle

(Tuulikki Weckström)

Nyt te siis lähdette kouluun ja me jäämme tänne ikävissämme itkemään, käyhän nyt meitäkin tervehtimässä täällä radioasemalla, niin saat korviketta ja pullaa.

Suomenlinnassa 20.8.1943

Tutulle

Oikealla iv-lotalla täytyy olla tasa virta tukassa, vaihto vaatteissa jännite jäsenissä.

Tätä vaatii Ivakin päällikkö.

Helsingin IPAK/IVAK Suomenlinnan Susisaari, Rak B 26 a Bunkerin lienee rakennettu 1897 ammusvarastoksi. Puoliksi maanalaisen betonibunkkerin kattorakenne vahvistettiin 1940. Pinta-ala 330 m² + 117 m², 1600 m³, Ikkunaton, panssariovet. Keskuslämmitys.

Ilmatorjunnalle oma tykki Tikkakosken muistomerkipuistoon

Tikkakosken eli nykyisin Jyväskylän varuskuntaan Ilmasotakoulun pihalle on viime kesän ja syksyn aikana rakennettu muistomerkipuisto. Puisto avattiin juhlallisien menoin 31.10. Ilmasotakoulun vuosipäivänä. Avajaispuheen piti Ilmasotakoulun johtaja eversti Pasi Hakala.

Puistoon kuuluu Draken-hävittäjä, KEVA 1978 -tutka ja uusimpana tulokkaana ilmatorjuntaa edustava Helsingin suurpommitusten tehoase, 88-millinen RMB-ilmatorjuntakanuuna. Draken ja tutka ovat olleet jo aiemmin paikalla, mutta ilmatorjunnalla ei ole ollut omaa muistomerkkiä varuskunnassa.

Ilmasotakoulun edellinen apulaisjohtaja, everstiluutnantti Pertti Kelloniemi toivoi puistoon saatavan myös ilmatorjunnan muistomerkki. Asiaa pohdittiin Ilmasotakoulussa ja ITY:n Keski-Suomen osastossa. Lopulta päädyttiin BUK IT-ohjusvaunuun, mikä kooltaan painii samassa luokassa kuin Draken ja tutka. BUK:it poistuvat palveluskäytöstä 2016. Siihen asti paikalle päätettiin laittaa väliajaksi Helsingin suurpommitusten tehoase ITK RMB 88.

Ilmatorjuntayhdistys hyväksyi ITY:n Keski-Suomen osaston pyynnöstä 1000 euron projektiavustuksen Keski-Suomen osaston Ilmailumuseon pihalla olevan ”Rämäpään” kunnostukseen. Siitä lämmin kiitos pääyhdistyksellemme.

Jyväskylässä on ennestäänkin ilmatorjunnan muistomerkkejä. Jyväskylän harjulla on nelisenttinen Bofors, jonka ITY:n Keski-Suomen osasto on hankkinut vuonna 2001. Uusin muistomerkki on viime vuonna paljastettu muistolaatta Janakan päiväkodin seinällä. Siinä kerrotaan nykyisen päiväkodin tiloissa toimineen välirauhan aikana ilmatorjunnan koulutuskeskus.

Teksti ja kuva:
Olavi Rantalainen

Ilmasotakoulun Killan puheenjohtaja Jarmo Alanko ja Ilmatorjuntayhdistyksen puheenjohtaja Olavi Rantalainen tykin paljastustilaisuudessa.

Ilmavoimien Kiltaliitto Puheenjohtaja

”Niin muuttuu maailma, Eskoni.” Totesi suutari Topias pojalleen Aleksis Kiven Nummisuutareissa, kun tämä kosioretkelle lähti. Niin se muuttuu, niin se on aina tehnyt ja tulee tekemään. Muutoksessa on syytä pysyä mukana.

Sortien jälkeen elettiin reilut 40 vuotta ”kylmän sodan” aikaa, se oli vastakkainasettelun aikaa. Itä ja länsi, kommunismi ja kapitalismi, markkinatalous ja suunnitelmatalous olivat vastakkain. Puhuttiin kauhun tasapainosta, kilpavarustelusta USAn ja Neuvostoliiton kesken. Aikakausi päättyi 90-luvun taitteessa Neuvostoliiton luhistumiseen.

Sen jälkeen puhuttiin kylmän sodan jälkeisestä ajasta. Vastakkainasettelu oli ohi, katseet kohdistuivat etelään ja itään. USAsta tuli maailmanpoliisi ja keskityttiin lähinnä kriisin hallintaan ja terrorismin torjuntaan oman maan puolustuksen sijaan.

Maa-ilmavoimien tilanne on jälleen muuttunut ja voisi sanoa uuden ajan alkaneen. Venäjän toimet Ukrainassa muka yllättivät lännen. Tsetseniassa sodittiin 1994 - 1997 ja 1999 - 2000 ja Georgiassa vuonna 2008, nyt oli Ukrainan vuoro. Krimihän kuului ennen Venäjään, ja siellä on heidän Mustanmeren laivaston tukikohdat ja Itä-Ukrainan venäjänkielisillä alueilla voimakkaasti sotatoteuttamista.

Mielipidekyselyjen mukaan turvattomuuden tunne ja Venäjän pelko ovat Suomessa kasvaneet. Pitää kuitenkin muistaa, ettei Suomi ole Ukraina, ei tule ruokkia turhia pelkoja. Suomessa on Rajavartiolaitos, Tulli, Poliisi, Puolustusvoimat ja jokainen ministeriö vastaa varautumisesta poikkeuksellisiin oloihin omalla toimialueellaan. Tässä mielessä Suomi

on varsin poikkeuksellinen ja harvinainen yhteiskunta. Kokonaisuomaanpuolustus ja poikkeusoloihin varautuminen on varsin hyvällä mallilla.

Toki vallitsevaan tilanteeseen ei saa tuudittautua, vaan turvallisuusrakenteemme on jatkuvasti pidettävä ajan tasalla. Tiedustelulainsäädäntö tulee uusiksi ja siten saada viranomaisille oikeus tietoliikennetiedusteluun. Kun sotilaallinen toiminta siirtyy signaaleista taivaalla verkkoon, pitää tiedustelun päästä sinne mukaan. Valtionhallinnon vuoden 2011 kohdistamat supistukset puolustushallintoon tulee perua ja kasvattaa lähivuotina Puolustuksen parlamentaarisen työryhmän raportin mukaisesti. Sehän oli varsin yksimielinen ja antaa siten hyvät osviitat tulevalle hallitukselle. Suuret muutokset ja rakenneuudistukset on jo tehty, joten nyt keskitytään maanpuolustuksen ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Arvoisat kiltalaiset. On hyvä muistaa, että Pilven Veikko on meidän kiltalaisten oma lehti. Lehden kannalta on tärkeää saada kiltalaisilta juttuja, menneestä ja tulevasta. Ja mielellään mielipiteitäkin. Kiltat tekevät erinomaista maanpuolustustyötä. Ne tekevät vapaaehtoista, monipuolista, valtakunnallisesti ja jopa kansainvälisesti arvostettua perinnetyötä. Muun muassa näistä on mukava lukea. Perinteillä siirretään sukupolvelta toiselle kunniakasta historiaamme ja arvomaailmaamme. Perinteet antavat juuret – me annamme siivet.

Aurinkoista kevättä kaikille ilmapuolustuksen ystäville!

– Juha Suonperä
Ilmavoimien Kiltaliiton puheenjohtaja

Helikopterikilta

M/V Estonian onnettomuudesta kaksikymmentä vuotta

Estonian onnettomuuden pelastustöitä muisteltiin Helikopteripataljoonan perinnepäivän tilaisuudessa tämän vuoden tammikuun alussa. Helikopterikillan sihteeri Lassi Ukkonen kertoi esitelmässä onnettomuutta edeltäneistä tapahtumista ja pelastustoimista helikoptereilla. M/V Estonia oli vasta itsenäistyneen Viron ja vanhan merenkulkijakansan positii-visia kansallistunteita herättävä alus, ja onnettomuus koettiin koko valtiota koskeväksi katastrofiksi.

Matkustaja-autolautta M/S Estonia lähti Tallinnan satamasta tiistaina 27.9.1994 illalla säännönmukaiselle reitilleen Tukholmaan viisitoista minuuttia myöhässä. Syyskuisena iltana Itämerellä sääolosuhteet vuodenaikaan nähden olivat normaalit, heikko tuuli puhalsi etelästä ja meriveden lämpötila oli plus 11 asteen tuntumassa. Reitillä oli odotettavissa ennusteen mukaan huonoa säätä; yliperämies oli määrännyt raskaan lastin huolellisen kiinnittämisen. Laivan matkanopeus pidettiin 19 solmussa aikataulun kiinni saamiseksi. Reitin käännöspisteeseen tultaessa nopeutta pudotettiin alle 15 solmun myrskyä voimistuneen tuulen ja muuttuvan aluksen heilahtelun vuoksi. Laivassa olleet kuulivat yhdeltä yöllä

voimakkaan kolahduksen ja puolituntia sen jälkeen laiva alkoi kallistua. Irta repeytyneen keulavisiirin ja –rampin aukosta lautan auto-kannelle syöksyi runsaasti vettä, joka aiheutti laivan vakauden menettämisen ja kaatumisen. Kymmentä vaille kaksi laiva oli uponnut syvyyksiin mukanaan runsaasti matkustajia. Laivan matkustajien evakuoinnissa tapahtui paljon eriasteisia loukkaantumisia ja lähes kaikki laivasta pois päässeet joutuivat kylmän veden varaan.

M/V Estonian viimeisen radiosanoman, hätäkutsun, vastaanottivat alueella olleet matkustajalautat ja Turun meripelastuskeskus. Turussa otettiin vastuu pelastustoimen johdosta ja alettiin hälyttää laivoja sekä pelastushelikoptereita alueelle. Rajavartiolaitoksen pelastushelikopterin päästyä ilmaan määriteltiin tapahtuma suuronnettomuudeksi. Käytössä ollut hälytyssuunnitelma vaati huomattavasti aikaa eri osapuolien kutsumiseksi avustamaan pelastustehtävissä. Kymmenen tuntia ensimmäisen hälytyksen jälkeen alueella pelastustoimissa oli 19 pinta-alusta ja 19 helikopteria sekä kolme lentokonetta.

HS-Kopteri merellä. Kuva Veikko Kankala.

Pelastustoiminta helikoptereilla

Pelastustoiminnan alueiden jako helikoptereille oli alkuun jäsentymätöntä. Toisaalta pimeys vaikeutti tuulella nopeasti ajelehtivien lauttojen ja niiden läheisyydessä olevien uhrien löytymistä. Elossa olevia etsittiin merestä aluksi valoheittimillä näköhavaintojen mukaan pelastuslautoilta ja niiden ympäriltä. Uhrien löytymistä vaikeutti se, ettei pelastusliiveissä ollut merkkivaloja eikä heijastimia. Pelastuslautoista osa oli kääntynyt vääripäin siten, etteivät niiden merkkivalot näkyneet. Aamun valjettua kuuden aikaan etsintä muuttui tehokkaammaksi. Helikopterit pelastivat yhteensä vinssamalla 104 onnettomuuteen joutunutta henkilöä. Myrsky vaikeutti alueella olleiden pinta-alusten pelastustehtäviä ja aluksille onnistuttiin pelastamaan 34 henkilöä. Laivoilla ei ollut välineitä minkäänlaisia, joilla nostaa onnettomuuden uhreja viiden – kuuden metrin aallokosta.

Uttilaisten toiminta

Utista lähti pelastustehtäviin aamuyöllä kolme ilmavoimien Mi-8-helikopteria (HS-4, -6, -14) hälytyksen saavutettua henkilöstöä koneiden miehistöiksi. Myöhemmin seuraavan päivän aikana saatiin liikkeelle huollosta yksi Mi-8 (HS-13) helikopteri, joka ehti alueelle menehtyneiden etsintätehtäviin. Saatuaan Tampereen alueenjohtolta virka-apupyynnön Utin varuskunnan päivystäjä teki soittamalla hälytyksen vapaa-ajalla oleville henkilöille: kuljetushelikopterien ohjaajille, mekaniikoille ja pintapelastajille.

Virka-ajan ulkopuolinen päivystysvelvoite yhdelle helikopterille oli ollut Helikopterilentueessa voimassa useita vuosia 1970- ja 1980-luvuilla. Helikopterilentueella oli kyky meripelastustehtäviin edelleen korkealla tasolla harjoittelun ja vastaavien virkatehtävien hoitamisen kautta. Lentomiehistöt olivat harjoitelleet lähestymisiä ja vinssauksia ympäri vuoden kaikissa sää- ja valaistusolosuhteissa. Lisäksi nopeaan tehtävään lähtöön vaikutti henkilöstön oman ja koneen varustuksen aktiivinen

käyttö sekä säilytys helikopterihallilla.

Siirtolennon jälkeen koneet tankattiin Turussa ennen pelastusalueelle menoa mahdollisimman suuren toiminta-ajan saavuttamiseksi. Pelastustehtävissä helikopterin lentäminen vinssausasemaan, vinssaus ja pinta-pelastajan toiminta oli erittäin vaikeaa voimakkaan merenkäynnin ja kylmän veden terävän aaltomuodostuksen vuoksi. Yhtä vaikeaa oli pelastusjohdon vinssaaminen pelastustoiminnan johtoluksena toimineen autolautan peräkannelle laivan kannen liikehtiessä kuuden seitsemän metrin liikealuetta ylös – alas ennakkoimattomasti. Pintapelastajan tehtävä oli poikkeuksellisen korkeassa merenkäynnissä fyysisesti äärimmäisen raskasta ja pelastussilmukan (EFA-lenkin) varassa vuoroin veden varaan vuoroin korkealle ilmaan joutuminen aiheutti rajuja tempausia keholle.

Onnettomuusalue oli kohtalaisen kaukana merellä ja pelastettujen evakuointi laivoille ei ollut kaikilla koptereilla mahdollista, eikä laivoilla ei ollut kykyä suuren potilasmäärän hoitamiseen. Hypotermian ja loukkaantumisen johdosta suuri osa pelastetuista tarvitsi sairaalahoitoa. Onnettomuudesta pelastettuja vietiin koptereilla lähimmälle saarelle Utöhön ja suoraan Turun yliopistolliseen sairaalaan. Utössä lentopolttoaineen tankkausmahdollisuuden puute haittasi koptereiden toimintaa lentointensiteetin kasvaessa. Polttoainehuollon ja lentomiehistöjen ravinnon täydentäminen saatiin organisoitua kuitenkin nopeasti tyydyttävälle tasolle Nauvoon ja Hankoon. Kylmä vesi ja aika kävivät pelastettavia sekä apuun rientäneitä vastaan vääjäämättä.

Viimeiset eloon jääneet löydettiin keskiviikkona aamupäivän alussa. Helikopterien miehistöt saivat aamupäivän lopulla kymmeneltä määräyksen ryhtyä nostamaan ja kuljettamaan löydettyjä kuolleita onnettomuuden uhreja pois alueelta Utön saarelle ja mantereelle jatkokuljetuspaikkoihin. Kaikki alueella olleet pelastuslautat ja –veneet saatiin tarkastettua puoli kahden maissa iltapäivällä. Sen jälkeen alkoi vuorokauden kestänyt alueen tarkastus lentokoneilla ja helikoptereilla mahdollisten kauempana olevien menehtyneiden ja mate-

Kuva Veikko Kantala

riaalin löytämiseksi. Voimakas tuuli onnettomuusalueelta Viron rannikon suuntaan oli jatkunut luoteesta keskiviikon aamusta alkaen jatkuen torstain iltaan. Torstaina iltapäivällä lopetettiin systemaattinen etsintä avomerellä, ja Utista tulleet helikopterit pääsivät lähtemään kotitukikohtaan.

Onnettomuuden uhrien suuri määrä oli käsittämätön pelastustehtävissä olleelle, vaikka sen aavisti heti hälytyksen tavoitettua allekirjoittaneen. Henkilökohtaisesti omaisten surua alkoi käsittää kotiin paluun jälkeen uutisten välityksellä. Helikopterilentueessa, miehistöjen työpaikalla, pidettiin kotiinpaluun jälkeisenä päivänä debriefing-tilaisuus.

Puolustusvoimien komentaja amiraali Jan Klenberg myönsi pelastusoperaatioon yöllä lähteneille Helikopterilentueen koneiden mie-

histöjen viidelletoista jäsenelle sotilasansiomitalit saatesanoilla:

– Kiitän Teitä ansiokkaasta osuudestanne autolautta Estonian pelastustöistä. Rauhankin aikana sotilas saattaa joutua suorittamaan tehtäviä, jotka asettavat hänet hengenvaaraan tai muutoin kohtuuttomien henkisten ja fyysisten rasitusten kohteeksi. Te olette suoriutuneet hyvin tällaisesta koettelemuksesta.

Vastaavan kiitoksen sai myös myöhemmin operaatioon lähtenyt helikopterin miehistö.

Teksti Lassi Viisanen
Kuvat HS

Lähteet: Loppuraportti
ITÄMERELLÄ 28.9.1994 TAPAHTUNEEN MATKUSTAJA -AUTOLAUTAN
KAATUMISEN TUTKINNASTA M/V Estonia

Lassi Ukkosen ja Ville Mantereen laatima esitelmä Helikopteripataljoonassa 9.1.2015
Lassi Viisanen havainnot HS-6:n lentomekaanikkona ja vinskioperaattorina

Kymenlaakson Ilmakilta

Rutjan kiitotiellä: Olipa lentokenttä kuinka karu ja autoio hyvänsä, ilmakiltalaisten on siellä käytävä.

Kymenlaakson Ilmakillan vuoden 2014 syysmatka kohdistui Viron Narvaan. Pohjois-Virolta löytyy paljon mielenkiintoista nähtävää ja koettavaa. Tallinnan satamasta suuntasimme aluksi Pietarintielle ja sen varrelta löytyville nähtävyyksille.

Käsmun Merimuseossa suomeksi opastetulla kierroksella riitti katsottavaa niin sisällä kuin ulkonakin. Auringossa sinisenä siintävä meri ja raikas meri-ilma virkisti matkalaiset jatkamaan käytöstä poistetulle neuvostoajan lentokentälle Rutjaan. Sukhoi-rynnäkkölentorykmentin tukikohdassa on vielä nähtävissä betoniset kiitotiet ja joitakin rauniorakennuksia. Kenttä on nykyisin Viron Kaitseliiton (suojeluskunta) harjoitusalueena.

Valasteen 30 metrisen vesiputouksen onkalon pohjalta kuului nyt kuivana aikana vain hentoa veden lorinaa. Saatoimme kyllä kuvitella, minkälaista jylinää putous pitää keväällä veden tullessa ryöppyämällä. Eri-

koisen korkealta rantatörmältä on upea näköala merelle.

Ensimmäisen matkapäivän päätimme majoituspaikkamme Hotelli Narvan päivälispyötyään ja varhain aamu-usvan hälvettyä tutustuimme kaupunkiin kiertoajelulla. Narvajoen rannalla ihmettelimme Hermannin linnaa läntisellä rannalla ja Iivanan linnaa joen Venäjän puolella. Osittain vaurioitunut mutta suurimmaksi osaksi pommituksilta säästynyt ja hiljakseen kunnostettu tuomiokirkko kauniine enkeli- ja pyhimysmaalauksineen oli vaikuttava.

Kaupunkikierrokselta jatkoimme matkaa Pohjois-Euroopan suurimmalle toisen maailmansodan taistelupaikalle Sinimäelle. Sinimäkien pieni museo on täynnä mielenkiintoisia esineitä ja asioita. Oppaamme kertoi paikan historiasta innostuneesti ja asiantuntevasti. Sinimäkien kukkuloilla opas sai kertomuksillaan meidät todella aistimaan historian siipien havinaa. Narvan alueen

Hermannin ja livonan linnat: Jo vuosisatoja toisiaan tuijottelevat linnat Narva-joen reunalla, vasemmalla Viro ja oikealla Venäjä. Mitähän etualalla rakennetaan?

taistelut antoivat merkittävää tukea Suomen puolustukselle kesällä 1944. Mikäli saksalaiset eivät olisi onnistuneet pysäyttämään puna-armeijaa Sinimäkien alueella, olisi Suomenkin kohtalo saattanut muodostua toisenlaiseksi etelästä uhkana olleiden mairinnousujen myötä.

Kohtlan palavan kiven kaivoksella kuullimme Virolle aikanaan tärkeästä energiasta, palavasta kivistä, ja sen kaivosten sekä nykyisen museon toiminnasta. Esittelyn jälkeen laskeuduimme kaivokseen nauttimaan kaivosmiehen lounaan kaivoskäytävän ”pysytybaarissa”. Täällä museoidulla alueella saimme todellisen, kostean, kylmän, pimeän ja meluisan käsityksen kaivosmiesten työskentelystä. Opas jopa käynnisti hetkeksi suuria ja äänekkäitä louhintakoneita. Lopuksi kolistelimme riemusta ja kauhusta kiljaidellen pienellä kaivosjunalla vapauttavaan ja raikkaaseen ulkoilmaan. Toinen matkapäiväm-

me päättyi Rakvereen, missä illalla oli aikaa omatoimiseen kaupunkikävelyyn ennen yöpymistä Hotelli Weisenbergissä.

Rakveren Poliisimuseolla meitä perehdytettiin poliisin työhön, tutkimusmenetelmiin ja rikostapauksiin. Halukkaat saivat kokeilla käsirautoja, sellejä, ja miltä kehossa tuntuu äkkipysähdys liikenneonnettomuudessa. Kierroksen päätteeksi meiltä kaikilta otettiin varmuuden vuoksi sormenjäljet. Rakveren linnassa ja museossa on matkailijoille järjestetty mahdollisuus kokeilla monenlaista ohjelmaa, mm. jousipysäysohjelmaa, tutustumista kidutusammunnaan, ruudin tekemistä, häpeäpaalussa roikkumista. Linnan kievari-lounaan jälkeen ajoimme Tallinnaan, Hotel Metropoliiin.

Viimeisenä iltana nautimme perinteisen juhlaillallisen Viron sodan-ajan lentäjien ja heidän tukijoukkonsa kanssa Trahter Hüü-

Viron veteraanit: Nämä ihmiset tuovat aina tapaamiseen myönteisen energian. Vasemmalta Kaljo Alakula, Hendrik Arro, Gunnar Laev ja Arvo Salumäe.

ruveskissä. Illanvietto sujui iloisesti pikku puheiden, hyvän ruoan ja ystävien kanssa seurustellen.

Seuraavana päivänä kotimatalla edellistä iltaa muistelllessa tuli päällimmäisenä mieleen Kaljo Alakylän vakuuttavat sanat ”Kyllä me taas tavataan”!

Teksi ja kuvat:
Maija Fabritius

Sinimäen muistomerkki hiljentää ja herättää kunnioitusta, yli 100 000 kaatunutta ja noin 400 000 haavoittunutta Narvan sotatoimialueella vuonna 1944.

Ilmavoimien Viestikilta ry

Killan syyskokous

Ilmavoimien Viestikillan syyskokous pidettiin perinteisesti Tikkakoskella 18.10.2014. Tavanomaisen ohjelman lisäksi kokouksen yhteydessä kuultiin kaksi esitelmää. Kenraaliluutnantti Heikki Nikunen esitelmöi ilmavoimien toiminnasta jatkosodan aikana. Voimakkaasti kehittyvän Ilmasotakoulun kuulumisista kertoi kiltamme hallituksen jäsen Tapio Haapamäki.

Jarmo Eskelinen vuoden kiltalaiseksi

Vuoden kiltalaiseksi valittiin Ilmavoimien Viestikillan varainhoitaja Jarmo Eskelinen. Hän on hoitanut tehtävää jo vuosia, ja varat ovat pysyneet hyvässä järjestyksessä ja tallessa. Nykyinen puheenjohtaja valittiin vielä neljänneksi vuodeksi johtamaan kiltaa. Killan toiminnan kannalta olisi hyvä vaihtaa puheenjohtaja 3–4 vuoden välein, jotta killalla riittäisi puhtia säännöissä mainitun tehtävän hoitamiseen. Hallitukseen valittiin myös yksi uusi jäsen, Risto Rissanen Kuopiosta.

Toimintasuunnitelma 2015

Vuoden 2015 toimintasuunnitelma hyväksyttiin ja pääpaino toiminnassa on killan perustehtävän hoitamisessa: maanpuolustushengen ja maanpuolustusharrastuksen vaalimisessa, jäsenistön turvallisuuspolitiikan tuntemuksen ja tietojen lisäämisessä sekä ilmavoimien viesti-, tutka-, ilmavalvonta- ja lennonvarmennusalaan ja sen historiaan liittyvän tietouden ja esineistön keräämisessä.

Vuoden 2015 ulkomaanmatka loka - marraskuun vaihteessa suuntautuu USA:n itärannikolle aina Hemingwayn kotikonnuille Key Westiin saakka. Matkakohteissa vierailaan useissa ilmailuaiheisissa museoissa kuten Kennedy Space Centerissä ja Air Command Warbird -museossa.

Viestikillan kevätkokous

Valkeakoskella

8. – 9.5.2015

syyskokous ja

50-vuotisjuhat

Tikkakoskella

9. – 10.10.2015

Killan kevätkokous pidetään Valkeakoskella 8. - 9.5.2015 ja vierailaan Pirkkalan tukikohdassa, jossa kuullaan alustukset Satakunnan Lennoston nykytoiminnasta ja Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen antamista johtamisjärjestelmälän palveluista. Syyskokous pidetään Tikkakoskella 9. - 10.10.2015

Ilmavoimien Viestikilta 50 vuotta

Ilmavoimien Viestikillan perustamisesta tulee 5.12.2015 kuluneeksi 50 vuotta. Kiltamme on ilmavoimien toiseksi vanhin kiltta Lapin lennoston killan jälkeen. Perustavassa kokouksessa oli läsnä 36 killan tulevaa jäsentä. Killassa on vielä mukana kahdeksan perustajajäsentä.

Uusi aselajikilta perustettiin

Perustavaa kokousta johti everstiluutnantti Seppo Haapanen ja ansiokkaina sihteereinä toimivat kapteeni Perttu Peitsara ja yliluutnantti Taimo Tuomi. Kokouksessa todettiin: ”viesti- ja tutkakillalla ei ole riittäviä toimintamahdollisuuksia edes alaosastona jonkin muun ilmavoimien killan puitteissa. Kokous päätti yksimielisesti perustaa oman

itsenäisen aselajikillan.” Nimensä mukaisesti kiltä toimii omalla toimialallaan koko ilmavoimissa eikä näin ole sitoutunut yhteen joukko-osastoon.

Toiminta-ajatusta olisi nyt aika tarkastella uudestaan, luoda killan visio ja strategia seuraaviksi vuosiksi tavoitteisiin pääsemiseksi. 50-vuotista taivalta on tarkoitus juhlia killan syyskokouksen yhteydessä.

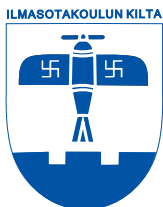
Risto Laukkanen
Ilmavoimien Viestikillan pj

Ilmavoimien viestikillan USA:n matka 22.10.2015

Muutaman peruutuksen vuoksi kolme paikkaa vapaana, yksi paikoista on nk "miespaikka"/ 2 hh ikkunahytti.

Nopeat yhteydenotot:

Harri Utti
gsm: 0500-207803 tai
harri.utti (ja at-merkki)saunalahti.fi

Ilmasotakoulun Kilta

Hanssin-Jukka

Hanssin-Jukka on jälleen värjötellyt kuluvan vuoden Tikkakoskella Ilmavoimien sitä varten osoittamassa Hornetin huoltoteltassa, jonne yleisön pääsy on ollut rajoitettua. Toki pyynnöstä vierailut ovat olleet mahdollisia. Nyt kuitenkin suurelle yleisölle avautuu mahdollisuus päästä ihastelemaan Ilmasotakoulun killan yhteistyökumppanien avustamana kunnostamaa Ilmavoimien ensimmäistä kuljetuskonetta, jonka kreivi Erik von Rosen lahjoitti Ilmavoimillemme talvisodan aikana.

Hanssin-Jukka siis siirtyy Hämeenlinnaan Tuulosen kauppakeskuksen yhteyteen rakennettavaan lasivetriiniin. Aikataulullisesti rakennusurakka saamiemme tietojen mukaan valmistuu kesäkuun puolenvälin paikkeilla, jolloin myös Hanssi-Jukka siirretään sinne. Koneen siirrosta tulee vastaamaan Ilmavoimat/Puolustusvoimien Logistiikkalaitos.

Jäsenasioita

Killan jäsenmäärä on kasvanut kuluvana vuonna, ja toivottavasti sama trendi jatkuu myös tulevaisuudessa. Olen puheenjohtajana neuvotellut uusia etuisuuksia Ilmasotakoulun killan jäsenistölle Jyväskylän seudun yrityksiin. Etuisuudet ovat myös Luonetjärven varuskunnan henkilöstön hyödynnettävissä. Siis kannattaa olla killan jäsen ja kertokaa kavereillekin että aktiiviseen joukkoon kannattaa liittyä mukaan.

Ilmasotakoulu vastaa vuodenvaihteesta lähtien koko ilmapuolustushaaran koulutuksesta ja on tulevaisuudessa koti niin viesti- ja johtamisjärjestelmäalan kuin ohjaajien ja lentoteknisen alan sekä ilmatorjunnan henkilöstölle. Samalla periaatteella toimii myös Ilmasotakoulun kiltä – siis avoin kaikille Ilmavoimiemme toiminnasta kiinnostuneille - kannattaa liittyä kiltamme jäseneksi.

Meneillään olevista projekteista

Luonetjärven kentän historiakirja ”Luonetti 75 vuotta sotilasilmailua Keski-Suomen taivaalla” kirjan julkaisuajankohta on edelleen viivästynyt kirjoittajan vaihdoksesta johtuen. Uusi tavoiteaikataulu on kuluva vuoden loppupuolelle. Aiemmin suoritettut ennakkotilaukset ovat voimassa, ja uusia voi tehdä killan nettisivujen kautta tai lähettämällä puheenjohtajalle tilauksen sähköpostitse.

Korpilahdelle on suunnitteilla rakentaa muistomerkki talvisodassa mukana olleille britteille. Miten Ilmasotakoulun kilta on hankkeessa mukana vielä tätä kirjoitettaessa sopimatta.

Aurinkoisia kevätpäiviä mainion lehtemme lukijoille!

– Jarmo Alanko

Englantilaisten vapaaehtoisten tunnus:
”Sisu Detachment”

NÄYTTÄVÄ MUISTO KURSSILTA!

Lentoreserviupseerikurssin käyneillä on mahdollisuus ostaa itselleen kurssilippalakki ja -merkki.

LENTORESERVIUPSEERIKURSSIN LIPPALAKKI

Lakki on väriltään tummansininen (navy blue). Lakkiin kirjailaan taakse kunkin kurssin virallinen lyhenne ja kurssin numero, esim. LentoRUK 84. Jotta kirjailun hinta voidaan pitää kohtuullisena edellyttää se sitä, että kukin kurssi tilaa lakkinsa yhdellä kertaa. Tästä syystä myös minimitalaus on viisi (5) kappaletta. Hinta 20 e/kpl (lakki ja brodeeraus). Lisäksi toimituskulut/lähetys: 1 – 20 kpl: 10 e ja 21 – 50 kpl: 15 e. Toimitusaika noin 2 – 3 viikkoa. Lakit ja toimituskulut maksetaan ennen toimitusta Ilmasotakoulun Kiltary:lle tilille FI20 5290 3320 0305 56.

LENTORESERVIUPSEERIKURSSIN MERKKI

Hinta: 25 e, postituskuluineen 30 e/kpl. Tilauksen yhteydessä mainittava Lentoupeerikurssin numero.

Tilaukset: www.ilmasotakoulunkilta.fi/myyntiartikkelit

Ilmasotakoulun Kilta ry

Lisätietoja ja tilaukset: **Leena Tiainen,**
puh. 040 560 9303, leena.tiainen@gmail.com

Lapin Lennoston Kilta

Lapin Lennoston Killan kevään tärkein aihe on ollut Talvisodan tapahtumat ja ruotsalaisen vapaaehtoisen lentojoukon, F19, toiminta Lapin turvana. Talvisodastahan on kulu-
nut 75 vuotta ja sen kunniaksi järjestimme seminaarin F19:a muistopäivänä Rovaniemellä. Tammikuun 12. päivänä seppelleen laskun jälkeen kokoonnuimme Rovaniemen valtuustosaliin ja kuulimme Carl-Fredrik Geustin esitelmän F19:a historiasta. Lisäksi kuulimme lennoston esikuntapäällikön, everstiluutnantti Juha Salmisen, esitelmän Lapin ilmapuolustuksen tilasta tänä päivänä.

Lapin Lennoston Killan Oulun alaosasto järjesti sitten vastaavanlaisen seminaarin Oulussa Talvisodan päättymisen muistopäivänä. Seppelleenlaskun jälkeen sielläkin esiintyi Carl-Fredrik Geust ja killan puheenjohtaja päivitti yleisölle Lapin Lennoston uusimman tilanteen.

Molemmat seminaarit keräsivät hyvin yleisöä ja aihehan on erittäin tärkeä Lapin ilmapuolustukselle Talvisodassa, sillä sellais-

ta ei täällä ollut ennen kuin F19 tuli meidän avuksi. Esimerkiksi Rovaniemeä ei enää pommitettu Talvisodan aikana, kun ruotsalaiset olivat tulleet meitä suojaamaan.

Kiltamme järjestää vuosikokouksen tänä vuonna 18.4. ja sinne osallistuvien määrä on laskenut viime vuosina huolestuttavasti. Eräs syy on tietenkin siinä, että emme ole enää saaneet lentokuljetustukea Ilmavoimilta ja Etelä-Suomessa olevat jäsenemme eivät ole näin päässeet osallistumaan. Toinen syy taitaa olla se kaikkia kiltoja vaivaava ongelma, että meille ei enää tule jäseniksi nuoria entiseen malliin.

Nuoret elävöittävät killan toimintaa ja toivonkin, että tämän lukeva nuori mies tai nainen tulisi mukaan kiltojen toimintaan. Aina emme puhu vain vanhoista asioista killassa, vaan kuten äsken Lapin ilmatorjuntakillan kanssa järjestämämme Ilmapuolustusseminaari esitteli uusinta uutta niin ilmatorjunnasta kuin Lapin Lennostosta.

Jari Nykänen
Killan pj

Lapin
Lennoston
Killan
vuosikokous
on 18.4.2015
Rovaniemellä

ARCTIC AIRSHOW
SODANKYLÄ – 6.6.2015

Lapin Lennoston Kilta järjestää matkan ilmailutapahtumaan, johon osallistuu myös Lapin Lennosto. Tiedotamme matkasta tarkemmin sitten lähempänä. Tervetuloa mukaan!

Lentosotakoulun Kilta

Lentosotakoulun kilta jatkaa toimintaansa Kauhavalla

Kilta jatkaa toimintaansa Kauhavalla, vaikka Lentosotakoulu lopetti toimintansa ja siirtyi Tikkakoskelle. Kilttaa ei lakkauteta, vaan jatkaa toimintaansa perinnekilltana ja nimenomaan Kauhavalla. Vuoden 2014 toiminnalle killan johtokunta asetti kaksi pää-tavoitetta normaalitoiminnan lisäksi.

1. tavoite oli **Hawk-muistomerkin saaminen** Kauhavan keskustassa jo olevan Saab Safir -muistomerkin viereen. Toimikunnan johtoon valittiin johtokunnan jäsen Unto Haapamäki, joka tarttui ripeästi toimeen. Patsashanketta tukivat Ilmavoimat, Materiaalilaitos, GCE Arctic ja Kauhavan kaupunki, joiden nimet kirjattiin Mauno Reinin suunnittelemaan laat-

taan. Patsaan paljastusjuhla pidettiin 16.9.2014. Nauhan leikkauksen hetkellä yleisöä ilahdutti kahden Hawkin ylilento. Hieno juttu!

2. tavoite oli **Lentosotakoulun historiikin vuosilta 1981 – 2014** toimitaminen. Sekin tavoite saatiin upeasti toteutettua.

Lentosotakoulun killan hallitus, kuva: Timo Telén.

Kuvassa ylhäältä vasemmalta alkaen: Unto Haapamäki, Rainer Leino, Olli Nieminen, Karl-Gustav Karling, ja Jukka Torvelainen Alarivi vasemmalta alkaen: Mauno Reini, killan puheenjohtaja Tapani Terämaa, Aune Luoma, Osmo Jalovaara ja killan sihteeri Esa Rämäkkö.

Mitä seuraavaksi?

Lääkintäeversti Juhani Aholta saadun suur-
lahjoituksen turvin kilta on jo aloittanut uu-
den ja entistä komeamman vitriinin suun-
nittelun kolmelle koneelle. Ilmavoimilta on
tulossa Vinka, ja Tikkakoskelta löytyy Pyry,
ehkä Stieglitz. Aloitamme uuden vitriinin
rakentamisen niin pian kuin mahdollista.
Kauhavan kaupunki tukee meidän hank-
keita suurenmoisesti. Onhan Kauhavan
keskustaan suunniteltu lentokonepuisto, ai-
nutlaatuinen koko Suomessa. Kolmannelle
vitriinillekin on varattu optio.

Fouga-muistomerkki on päätetty pitää ai-
nakin toistaiseksi nykyisellä paikallaan Len-
tosotakoulun piha-alueella.

Lento-onnettomuuksissa kuolleiden muis-
tomerkkin sijainti on vielä ratkaisematta. Pe-
rinnetaravat odottavat vielä uutta sijoitus-
paikkaa, mutta jäävät kyllä Kauhavalle.

Seuraava kirjallinen työ on Killan 50-
vuotishistoria, joka julkaistaan Kauhavalla
vuonna 2018.

5.3.2015

Tapani Terämaa

Lentosotakoulun killan puheenjohtaja

Ilmavoimien isännänviiri – hanki jo kesäksi

Ilmavoimien isännänviiri

4 m 55 €
• 8-10 m tankoon

5,5 m 85 €
• 10-12 m tankoon

+ postituskulut

Tilaukset T. Terämaa
puh 0400-483991
e-mail: t.teramaa (ja
at-merkki)gmail.com

Mikko Elo

Lentosotakoulun historia 1981 – 2014

Teosta on saatavana
ilmailumuseoista Tikkakoskelta
ja Vantaalta hintaan 45 e/kpl sekä Lento-
sotakoulun Killalta tilaamalla sihteeriltä:
esa.ramakko (ja at-merkki) gmail.com
45 e/kpl+ postituskulut 10 e/kirja.

Teos on itsenäinen jatko-osa vuonna 1993 ilmestyneelle Martti Peltosen kirjoittamalle
historiateokselle.

Lentosotakoulun lakkautustilaisuus 18.12.2014

Osmo Jalovaaran puheenvuoro

Tänä päivänä haluan Lentosotakoulun killan puolesta kiittää Lentosotakoulua 46 vuotta kestäneestä erinomaisesta yhteistyöstä. Tämä koskee niin kokouksia, tutustumiskäyntejä, Studia Generalia -luentosarjaa, kuin perinnehuonetta, varusmiestoimintaa ja stipendejä tai yhteisiä historiakirjahankkeita sekä koulukoneiden entisöinti- ja muistomerkkiprojekteja. Olemme saaneet kaikkina aikoina tuntea olevamme tervetulleita tänne, että työtämme arvostetaan ja että koulu on pyrkinyt kaikkiin mahdollisiin tavoin tukemaan hankkeitamme. On ollut ilo omalta osaltamme tehdä työtä yhteisen asiamme hyväksi.

Kun tieto Lentosotakoulun lakkauttamisesta tuli, jouduimme killassa pohtimaan perusteellisesti asemaamme ja tulevaa toimintaamme. Tuloksena oli, että jatkamme työtämme edelleen, tästä eteenpäin perinnekiltana. Toimimme edelleen entisten lentosotakoululaisten yhdysseitienä ja kutsumme toimintaamme mukaan kaikkia täällä läsnäolevia ikään, asemaan tai arvoon katsomatta.

Uuden toimintaohjelmamme ensimmäinen näkyvä tulos on lokakuun alussa vihitty Hawk-patsas. Seuraava rakennuskohde, kolmen koulukoneen vitriini on jo työn alla ja sitä seuraava osio suunnittelussa. Aikanaan valmistuva ”Lentokonepuisto” tulee näyttävällä tavalla muistuttamaan niin kauhavalaisia kuin satunnaista matkailijaakin Lentosotakoulun täällä isänmaamme hyväksi tekemästä pitkäaikaisesta ja arvokkaasta työstä. Tähän projektiin

olemme saaneet erinomaiseksi kumppaniksemme Kauhavan kaupungin, joka ylpeänä menneisyydestään haluaa katsoa luottavaisena tulevaisuuteen.

Ohjelmamme toteutuskohteita numero kaksi, Lentosotakoulun historia julkaistaan tänään. On varsin harvinaista, että samana päivänä, kun instituutio lopettaa toimintansa, sen aivan viimeisiin päiviin asti ulottuva historia on valmis julkaistavaksi. Historian kirjoittaja, majuri Mikko Elo, on tehnyt uskomattoman työn niin laadullisesti kuin määrällisestikin historian valmistumiseksi asetettuna määräaikana. Lentosotakoulun johtajat Jukka Ahlberg ja Antti Koskela ovat taanneet esimerkilliset

Kotkanpojat:

”Yhä käsky on, pyhä ehdoton,
kotimaatasi miehenä puolla”

Nauhan leikkaksessa: vasemmalta: Kauhavan valtuuston puheenjohtaja Jouko Mäkinen, hallituksen puheenjohtaja Keijo Ylinen, Lentosotakoulun johtaja everstiluutnantti Antti Koskela ja killan puheenjohtaja Tapani Terämaa. Taustalla laattaa paljastamassa Unto Haapamäki.

Kuvat: Timo Telén

työolosuhteet ja kaiken tarvittavan lähdeavun historioitsijalle. Historiatoimikuntamme puheenjohtajan Jukka Torvelaisen sekä sen jäsenten Pekka Kannisen ja Aune Luoman panokset ovat olleet omalta osaltaan ratkaisevia projektin onnistumiselle. Esitän kaikille edellämainituille killan kunnioittavat kiitokset!

Hyvät ystävät!

Uskon, että vuosien mittaan meille kaikille on muodostunut vahvat siteet kouluun ja Kauhavaan. Onhan tämä paikka merkinnyt niin monille meistä joko unelmien täyttymystä, johdatusta ammattiin ja elämäntyöhön, pitkäaikaista työpaikkaa tai muuta tärkeää asiaa elämässä. Ei siis ihme, että mieleemme on tänään haikea, huolestunut

– jopa surullinenkin. Niin paljon identiteettistämme, menneisyydestämme mutta myös tulevaisuudestamme lähtee koulun mukana. Tänä päivänä muistamme kuitenkin ”Kotkanpoikien” velvoittavia sanoja: ”Yhä käsky on, pyhä ehdoton, kotimaatasi miehenä puolla!” Nämä sanat ovat varmasti ikuisesti painuneet mieliimme, ja ne ovat tänään aivan yhtä ajankohtaiset kuin syntyessään yli 70 vuotta sitten.

Tulemme Lentosotakoulun killassa omalta osaltamme jatkamaan työtämme täällä Kauhavalla maanpuolustuksen ja isänmaamme hyväksi. Historia ei suinkaan ole loppunut. Tällä hetkelläkin siihen kirjoitetaan uusia, vielä jokin aika sitten arvaamattomia lukuja.

"He lensivät, että te voisitte lentää!"

Kauhavalle uudet marmoritaulut

Lakkautetun Kauhavan Lentosotakoulun ruokalan päätyseinällä olleet marmoritaulut, joihin oli kaiverrettu jokaisen Kauhavalla lento-onnettomuudessa surmansa saaneen nimi, vietiin varuskunnan mukana Tikkakoskelle. Juhltilanakin käytetyn salin seinälle on nyt ripustettu uudet, sillä Lentosotakoulun Perinneyhdistys ry halusi, että näiden Kauhavalla palvelleiden miesten nimien tulee ehdottomasti olla näkyvillä myös Kauhavalla. Everstiluutnantti evp Martti Rajaniemen aloitteesta LSK Business Park Oy kustansi tilalle uudet.

Taulut kertovat jälkipolville sen, että niihin hakattua nimeä kantoi joskus elävä nuori ihminen, lentoaseen puolesta henkensä antanut. Identiteetin peruskallio ovat perinteet. Kulttuuriperinne säilyttää arvonsa vain, jos sitä pidetään aktiivisesti yllä, sillä kosketuspinta Kauhavan Lentosotakouluun ja sen arvokkaaseen toimintaan väistämättä vuosien mittaan ohenee.

"He lensivät, että te voisitte lentää!"

– Toivomme, että Kauhavan Ilmasotakoulun ja Lentosotakoulun arvokkaat perinteet koetaan vastaisuudessaakin säilyttämisen arvoisiksi, velvoittaviksi ja ylevöittäviksi. Katsomme, että niiden ylläpidosta ja huolenpidosta

Henkilöt vasemmalta: Liiketoimintajohtaja Ahti Källi, LSK Business Park Oy, Lentosotakoulun Perinneyhdistys ry:n puheenjohtaja Olli Nieminen, LSK Business Park Oy:n hallituksen jäsen Efraim Männistö ja everstiluutnantti evp Martti Rajaniemi, Lentosotakoulun Perinneyhdistys ry: 1. varapuheenjohtaja. Kuva Anneli Valkama.

ei ole vastuussa vain Lentosotakoulun Perinneyhdistys ry, vaan koko maakunta, Ilmavoimat ja koko itsenäinen Suomi, toteaa Kauhavan Lentosotakoulun Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Olli Nieminen.

– Toivomme, että nämä uudet, entisten paikalle ripustetut marmoritaulut muistuttavat meitä jälkipolvia siitä, mitä itsenäisyytemme ja vapautemme puolesta on sekä sodan että rauhan aikana uhrattu.

– Olli Nieminen Kauhavan Lentosotakoulun perinneyhdistyksen puheenjohtaja.

Satakunnan Lennoston Kilta ry

Satakunnan Lennoston Killan tämän vuoden kiltapäivä järjestettiin tänäkin vuonna Tampere-Pirkkalan lentotukikohdassa torstaina 19. helmikuuta 2015. Kuulimme mielenkiintoiset ja ajankohtaiset esitykset nykyisestä Satakunnan Lennostosta ja Ilmavoimien osuudesta ja tehtävistä uudessa Puolustusvoimien logistiikkaorganisaatiossa. Satakunnan Lennosto on sisäistänyt hyvin uuden organisaationsa tehtävät ja lennostolla on selkeä kuva tulevaisuuden tavoitteista. Logistiikka ja erityisesti ilmavoimien erikoishuolto joutuu varmasti vielä hiomaan toimintatapojaan ja menetelmiään, jotta se sama erittäin korkea toiminnan taso, joka meillä on aiemminkin ollut, voidaan säilyttää. Sinänsä täysin ymmärrettävä asia, koska muutos on ollut ennätyksellisen suuri. Henkilöstön osaavuus ja motivoituneisuus tietäen nämä toimintatavat ja menetelmät löytyvät hyvinkin nopeasti. Toki kävimme myös katsomassa lentokoneita vanhalla len-

tokonekorjaamolla. Samalla kuulimme nasevat esitykset lennoston tämän päivän lentoteknisestä toiminnasta.

Kiltapäivien yleisen osuuden jälkeen pidimme Killan vuosikokouksen. Kokouksessa valittiin Satakunnan Lennoston killan uudeksi puheenjohtajaksi eversti evp Markku Määttänen. Hallitukseen valittiin eversti evp Jukka Uhari, jonka hallitus valitsi varapuheenjohtajaksi, sekä eversti evp Janne Pauni, Pertti Haavaste Porista ja kenttärovasti Sauli Keskinen. Hallitukseen kuuluu kutsuttuna jäsenenä Satakunnan Lennoston esikuntapäällikkö everstilutnantti Antti Koskela. Hallitus kutsui Killan sihteeriksi edelleen Jarmo Aallon ja rahastonhoitajaksi Markku Kallvikbackan.

30.12. 2014, Porin lentoasema: Seppeleenlaskussa Juha-Pekka Keränen, joka on vastaanottanut maaliskuussa 2015 lennoston komentajan tehtävät. Kuva Pentti Haavaste.

Ilmailuopiston 30-vuotisjuhlallisuuudet Porissa 23.2.2015

Killan edustajana Ilmailuopiston 30-vuotisjuhlallisuuksissa olivat Jukka Uhari ja Pertti Haavaste. Tilaisuus järjestettiin uusitussa vitoshallissa, jossa myös esiteltiin uudet Diamond-koneet.

Hävittäjälentolaivue 21:ssä palveleet kokoontuvat Porissa 2. 6.

Lennostossa erityisesti Porissa Hävittäjälentolaivue 21:ssä palveleet kokoontuvat Porin lentoasemalla 2. kesäkuuta klo 12.00 muistelemaan tukikohdasta lähtöä. Tutustumme Ilmailuopiston uusimaan viitoshalliin ja Suomen Ilmailuopiston uuteen Diamond-kalustoon ja sen simulaattoreihin.

Satakunnan Lennoston vuosipäivä on siirtymässä

Satakunnan Lennoston vuosipäivä on siirtymässä elokuun alusta 16:eentoista kesäkuuta. Vuonna 1918 oli tuona päivänä kirjoitettu

käsky Sortavalaan perustetusta ensimmäisestä lentoyksiköstä. Lennosto suunnittelee edellisen viikonlopun päätteeseen tukikohtajuhlaa, jolla korvataan aikaisempi laivuejuhla. Kilta toivoo voivansa osallistua mainittuun juhlaan siten kuin lennosto sen hyväksyy.

Alppilentäjien muistomerkki

Sveitsin Zollikonissa oleva Alppilentäjien muistomerkin taideteos myytiin muutama vuosi sitten huomattavalla summalla. Kilta on halunnut olla aloitteellinen ja mukana hankkeessa, jolla paikalle saataisiin uusi taideteos, ovathan miehistössä olleet suomalaiset palvelle lennoston Sortavalan perinneyksikössä. Ilmavoimien Esikunta on ottanut asian vastuulleen. Vuoden lopussa Zollikonin kunta ilmoitti, että se hankkii uuden muistomerkin entisen tilalle. Ilmavoimat on suunnitellut, että paikalla pidetään 95-vuotisjuhla ensi syyskuussa olevana vainajien päivänä.

Markku Määttänen
Satakunnan Lennoston killan pj

Joukko entisiä laivueen komentajia ja Porissa palvelleita osallistui seppeleenlaskuun Porin lentoasemalla oleville lakkautetun HävLLv 21:n laivueen ja vainajamuistomerkeille. Kuva Pentti Haavaste.

Kiltamatka Narvaan ja Tallinnaan 21. – 23.9.2015

Satakunnan Lennoston Kilta tekee vuotuisen kiltamatkan Narvaan ja Tallinnaan 21–23.9.2015. Tutustumme ensimmäisenä päivänä Tallinnan vanhalla sotilashautausmaalla olevaan Pronssisoturi-patsaaseen ja sotia edeltäneeseen Viron Ilmavoimien lentoonnettomuuksissa kuolleiden hautausmaalle. Narva-Jõesuussa yövyimme ja seuraavana päivänä näemme Hermannin linnan sekä 1700-luvulla tapahtuneen Narvan taistelun muistomerkin.

Erityisenä kohteenamme on Narvassa keuhalla 1944 ollut Sinimäkien taistelu. Tähän Viron ”Ihantalaan” meidät perehdyttää everstituutnantti Ilmari Hakala. Viimeisenä päivänä näemme Tallinnan Lennusadamissa olevan ilmailu- ja merimuseon, joka on perustettu ensimmäisen maailmansodan aikaiseen betoniseen lentokonehalliin. Hallit olivat osa Pietarin kaupungin suojaksi tehtyä merilinnoitusta. Tallinnassa on myös mahdollisuus ostosten tekoon.

Matkaa varten otamme linja-auton, joka Porista Tampereen kautta vie meidät Helsingin Länsisatamaan, on koko matkan mukana Virossa ja palaa lopulta vanhaa reittiä takaisin Poriin. Matkan hintaan kuuluvat majoittumi-

set hotellissa, aamupalat, ateriat menomatalla laivalla, yhteinen päivällinen Narvassa, paluumatkan kahvit Viitnassa, pääsymaksut kohteisiin, linja-auto sekä Ilmari Hakalan ja Jukka Uharin opastukset.

Tälle avec-matkalle ovat tervetulleita kaikkien Ilmavoimien kiltujen sekä ilmasiltojen jäsenet sekä perheenjäsenet. 40-paikkaa täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Matkasta vastaa Lomalinjat Oy. Kokonaishinta hengeltä on 380 €/2 hh, yksin majoittuvan lisämaksu 80 €. Sitovat ilmoittautumiset tulee tehdä maksamalla 100 € ennakkomaksu 18.5.2015 mennessä SatLston Killan tilille NORDEA FI78 2094 1800 0261 72, viite 1041. Lopullinen osa kustannuksista maksetaan laskua vastaan 14.8.2015.

Lisäksi tulee mahdollisimman pian ilmoittautua ensisijaisesti sähköpostilla sihteeri Jarmo Aallolle jarmoalto@dnainet.net, varalla puhelin +358 442 709 297. Hän antaa lisätietoja halukkaille yksityiskohtaisesta aikataulusta ja ohjelmasta. Niihin voi myös tutustua www.satakunnanlennostonkilta.fi.

–12.3.2015 JUH

Kestävää kehitystä elinjakson alusta loppuun.

Millog Oy on kunnossapitoon
sekä elinjakson hallinta-
ja materiaali palveluihin
erikoistunut yritys.
Toimintamme perustuu
pitkäaikaisiin
kumppanuussopimuksiin.

Millog

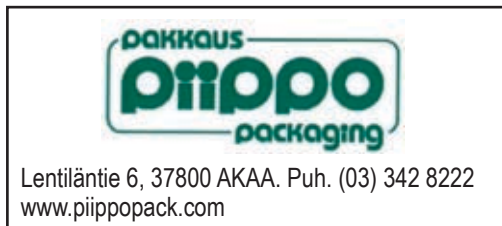
www.millog.fi

Lentovarikon Kilta vuosikokous 29.4.

Killan kevätkokous järjestetään TREDU:n
Pirkkalan toimipisteessä, Varikontie 58
Pirkkala, 29.4.2015 klo 17.30.

Kevätkokouksen yhteydessä julkistetaan
killan hallituksen valitsema vuoden
kiltalainen ja palkitaan muita kiltamme
toiminnassa ansioituneita.

Lentovarikon Kilta

Talvirieha järjestettiin Vuoreksessa 7.3.2015. Kuva A. Torikka

Muutoksia ilmavoimien toiminnassa

Perinnelaitoksemme seuraaja, Ilmavoimien Materiaalilaitos, on lakkautettu vuoden vaihteessa ja liitetty Puolustusvoimien logistiikkalaitokseen. Vuoreksessa aiemmin työskennellyistä on osa siirretty Tampereella toimivan järjestelmäkeskuksen palvelukseen hallinto- ja suunnittelusektorille Hatanpään valtatielle, osa jäänyt Vuorekseen joko Ilmajärjestelmäosastolle tai 3. Logistiikkarykmentin alaiselle Ilmavoimien varikolle. Koelentokeskus on jo aiemmin siirretty Pirkkalaan ja on nykyisin osa Satakunnan Lennostoa.

Nämä muutokset eivät voi olla vaikuttamatta myöskään kiltamme toimintaan, ja meidän on yhdessä mietittävä, mikä on kiltamme asema tässä muuttuneessa tilanteessa. Toistaiseksi ainakin olemme Ilmavoimien Kiltaliiton jäseniä, ja sen kautta myös Maanpuolustuksen kiltaliiton jäseniä.

Lentovarikon Killan hallitus

Killan uusi hallitus on pitänyt järjestäytymiskokouksensa on alkanut toteuttaa syyskokouksessa hyväksytyin toimintasuunnitelman mukaisia tapahtumia. Uusia jäseniä ovat Matti Käkelä ja Ville Ahonen. Hallituksen sihteerinä toimii edelleen Tiina Ahtiainen ja rahastonhoitajana Raija Saramäki.

Talvirieha

Talvirieha järjestettiin Vuoreksessa 7.3.2015. Lumettoman kelin vuoksi jouduttiin perinteiset hiihtokilpailut korvaamaan Curlingkisalla, pulkalla laskettelulla ja ulkoilulla. Koko perheen tapahtumaan paikalle oli saapunut yli 70 henkeä ulkoilun merkeissä. Targolla oli edellisvuosien tapaan hernekeittoa ja mahdollisuus majan takassa paistaa itse makkaraa. Lisäksi oli myös mehua ja kahvia pullan kera. Paikalle ajettu paloauto herätti suurta kiinnostusta varsinkin pienemmälle väelle. Lumen puute ei suuremmin haitannut, sillä ainakin lapsilla oli hauskaa.

Tulevat matkat

Kevätmatka
Ruukkikylä Verlaan 9.5.2015
ja syysmatka
Uuteenkaupunkiin 3.9.2015

Sitovat ilmoittautumiset 15.4. mennessä

- Tiina Ahtiainen, puh. 0299 573 738
- tai tiina.ahtiainen (ja at-merkki) mil.fi

Matkajärjestelyistä vastaa toimikunta, jonka vetäjänä on Pekka Käppi. Seuraa killan nettisivuja tarkempien tietojen osalta www.lentovarikonkilta.fi

– Aarno Torikka
Puheenjohtaja

Airshow 6.6.2015

Suomen päälentonäytös Turku

Bussimatka, hinta koostuu matkasta ja lippujen hinnoista, tiedot ilmoitetaan myöhemmin. Ilmoittautumiset:

- Raija Saramäki, puh. 050 410 5094
- raija.saramaki (ja at-merkki) gmail.com

Kasper Wreden lennosta 100 vuotta

Tapahtuman muistoksi paljastetaan muistomerkki Myllykoskella torstaina 13.8.2015. Kilta on suunnitellut matkan järjestämistä tilaisuuteen.

Lentomestari Urho Heiskalan kuolemasta 75 vuotta

*Matti Antikaisen puhe lentomestari
Urho Heiskalan muistotilaisuudessa
2.3.2015*

Maaliskuun 2. päivänä tuli kuluneeksi 75 vuotta lentomestari Urho Heiskalan surmanlennosta talvisodan aikana Tampereen taivaalla. Urho Heiskala oli yksi tunnetuimmista ja pidetyimmistä lentäjistä jo 1920-luvun loppupuolella, jolloin hän suoritti Suomen Ilmapuolustusliiton Ilmatar-koneella yleislennätyksiä ympäri maataamme. Lentomestari Heiskala teki näillä lennoilla hänelle itselleen niin rakasta ilmailua laajalti tunnetuksi. Hänen kerrotaan sanoneen: ”Kunpa jokaisella edes kerran olisi tilaisuus päästä lentämään, silloin kansalaiset huomaisivat, mitä vahvat ilmavoimat merkitsevät tällaiselle pienelle kansalle”. Hän oli luonteeltaan aurinkoinen mies, josta pitivät kaikki hänet tuntevat.

Heiskala oli tunnettu erittäin taitavana ohjaajana, joka sai kolmantena lentäjänä

”Kunpa jokaisella edes kerran olisi tilaisuus päästä lentämään, silloin kansalaiset huomaisivat, mitä vahvat ilmavoimat merkitsevät tällaiselle pienelle kansalle”.

– Urho Heiskala

luutnantti Kustaa Pukkisen ja kapteeni Väinö Bremerin jälkeen arvostetun Harmonpatsaan vuonna 1928. Hänet palkittiin myös 1930-luvun alussa kolmasti parhaana aliupseeriohjaajana. Vuonna 1933 hänet siirrettiin Santahaminassa perustettuun koelentueeseen ja vuonna 1936 sen mukana Tampereen Härmälään. Heiskala menestyi hyvin myös koelentäjänä mm Viima-sarjan valmistuksen yhteydessä.

Talvisodan aikana venäläiset pommittivat Virosta käsin Tamperetta lukuisia kertoja. Koelentueen ohjaajat kapteeni Erkki O. Ehrnrooth, lentomestari Heiskala ja ylikersantti Aarre Siltavuori sekä lentokonetehtaan koelentäjä luutnantti Jorma Visapää suorittivat torjuntalentoja aina kun yksikin hävittäjäkone oli käytettävissä. Näillä lennoilla saatiin kaikkiaan 12 venäläistä pommikonetta tuhottua ja kolme vaurioitettua.

Heiskala koki kohtalonsa venäläisten viimeisenä suurena pommituspäivänä, jolloin yli 100 konetta ahdisteli Tamperetta. Hän sai osuman pommikoneen konekivääriampujan luodeista ja syöksyi maahan Ylöjärvellä. Putoamispaikalla on Lentovarikon killan asettama muistopaasi. Heiskala on haudattu Kalevankankaan sankarihautojen rivistöön.

Kuvat: Jorma Hautala

Leonardo-muistomerkki

Aarno Saramäen aloitteesta saatiin Härmälään aikaiseksi 1990-luvulla näyttävä Kimmo Kaivannon suunnittelema Leonardo-muistomerkki. Kaivantoahan oli jo poikasena elähdyttänyt Härmälän sodanaikainen lentotoiminta. Tuon muistomerkin perustuksessa on nouseva uhripolku, jossa on kirjattuna Härmälässä sattuneitten lentoturmien uhrit. Ensimmäisenä on Urho Heiskalan nimi. Heiskalan muisto elää edelleen voimakkaana koelentäjien keskuudessa. Hänen tehtäviään jatkamaan siirrettiin toinen legenda, Esko Halme, joka piti Heiskalan esimerkin seuraamista suurena kunniana.

Heiskalan muistoa kunnioitettiin seppeleenlaskulla Leonardo-muistomerkille. Kahvitilaisuudessa Matti Antikainen muisteli Heiskalan jättämää pysyvää perintöä. Lauri Viljamaa esitti Härmälä-seuran tervehdyksen. Everstiluutnantti Saku Joukas käytti nykyisten koelentäjien, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen tervehdyksen Järjestelmakeskuksen Ilmajärjestelmäosaston päällikkö insinöörieverstiluutnantti Jouni Muranen ja Aarno Torikka Lentovarikon killan kiitospuheenvuoron.

Karjalan Lennoston Kiila

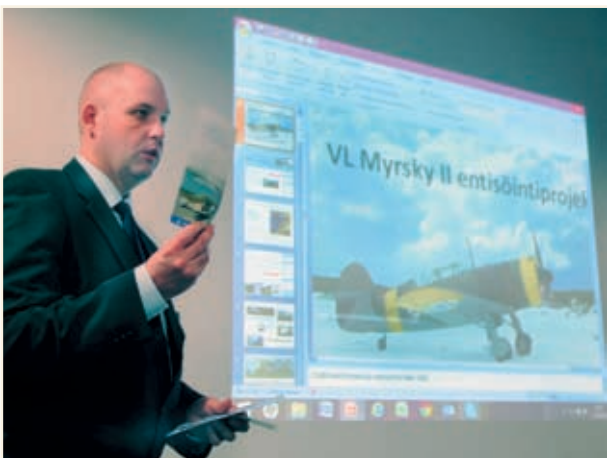
Jukka Nykänen luovutti eversti Ossi Sivénille BW-364:n tehdaslaatan Lennoston perinnehuoneeseen esille pantavaksi.

Karjalan Lennoston Killan vuosikokous pidettiin lauantaina 21.3. Rissalassa Savon Voiman talossa olevassa ravintola Pilotissa. Paikalla oli 51 kiltalaista. Lennoston komentaja, eversti Ossi Sivén kertoi Ilmavoimien ja Karjalan Lennoston näkymistä puolustusvoimauudistuksen jälkeen.

Lennoston uudet yksiköt Suojausyksikkö ja Lentotekninen laivue ovat aloittaneet toimintansa. Lisäksi HÄVLLV 31:n 3 lentue on keskittynyt ilmasta-maahan toimintaan. Pirkkalan Hornetit siirtyivät Rissalaan viime kesänä ja henkilöstö kesälomien jälkeen.

Lentotuntimäärän on kasvanut 1,5-kertaiseksi aikaisempaan verrattuna. Pari melulalitustakin on saatu aikaiseksi. Päivystyslentotoimintaa oli viime vuonna selvästi enemmän kuin aikaisempina vuosina eikä

Lennoston komentaja, eversti Ossi Sivén kertoi kokousväelle Ilmavoimien ja Karjalan Lennoston näkymistä.

Ilmailumuseoyhdistyksen puheenjohtaja ja Myrsky -hävittäjän entisöintiprojektin johtaja, Janne Salonen esitteli projektin vaiheita.

siinä taida laskua olla näkyvissä.

Kansainvälisiä harjoituksia on tälle vuodelle suunnitteilla kaksi isompaa, toinen Ämariin tulevan USAn lento-osaston ja ruotsalaisen lento-osaston kanssa ja toinen myöhemmin Portugalissa eurooppalaisten osapuolten kanssa.

Kertausharjoituksiakin on pitkästä ajasta Lennoston ohjelmassa. Koulutettavien reserviläisten määrä lähentelee jo tuhatta.

Komentajan puheenvuoron jälkeen Jukka Nykänen luovutti eversti Ossi Sivénille lentomestari Ilmari Juutilaisen nimikkohävittäjän, BW-364:n tehdaslaatan, joka on ollut vuosia heinäkuussa 1944 tapahtuneen alas

Heikki Lahtela kiinnittää kiltamitalia Arto Laanisen rintapieleen.

ampumisen jälkeen Venäjän puolella löytäjensä hallussa. Laatta tullaan sijoittamaan Lennoston perinnehuoneeseen.

VL Myrsky II -entisöintiprojekti

Kiltaveli Janne Salonen esitteli Myrsky -hävittäjän entisöintiprojektia, josta tarkempaa tietoa löytyy Ilmailumuseoyhdistyksen sivuilta <http://www.ilmailumuseoyhdistys.fi/> Sieltä on löydettävissä myös ohjeet mahdollisen tuen antamisesta projektille.

Kokous rutiinilla läpi

Kokouksen aluksi Heikki Lahtela luovutti kiltaveli Arto Laaniselle Ilmavoimien Kiltaliiton kiltamitalin hänen ansiokkaasta toiminnastaan Joensuun Ilmasillassa ja Karjalan Lennoston Killassa.

Hyvin valmistellun vuosikokouksen tapaan asiat saatiin puheenjohtajana toimineen Tapani Nummisen johdolla päätökseen ripeästi. Esa Kainulainen jatkaa puheenjohtajana ja muina hallituksen jäseninä ovat Veli-Antti Huotarinen, Ari Jussila, Jorma Niiranen, Jukka Nykänen, Erkki Reponen ja Juhani Suomalainen. Killan valtuuskunta säilyi entisenä puheenjohtajansa Tapani Nummisen johdolla jäseninä Hannu Isotalo, Heikki Jouppila, Ari Jussila, Esa Kainulainen, Martti Kankkunen, Seppo Kovalainen, Pentti Kukkonen, Heikki Lahtela ja Ossi V Lindqvist.

Teksti: Heikki Lahtela
Kuvat: Jukka Nykänen

Sanoilla historia kirjataan.

SAVON
SANOMAT

Karjalan Lennoston Killan

KILTARETKI POHJOIS-KARJALAAN 25.– 26.7.2015

Killan kesäretki tehdään Ilomantsin taistelupaikkoihin ja kulttuurikohteisiin tutustuen Rauno Suhosen opastuksella. Matkalle mahtuu 50 ensimmäiseksi ilmoittautunutta (avec ml.). Alustava aikataulu kohteineen:

Lauantai 25.7.

- 07.00 Lähtö Kuopiosta Maljalahdenkadulta
- 10.00 Tutustuminen Ilomantsin alueen historiaan ja kulttuuriin, lounas
- 18.00 Hotelli Kimmel Joensuu, majoittuminen
- 19.00 Hotelli Kimmel Joensuu, illallinen

Sunnuntai 26.7.

- 09.30 Tutustuminen Ilomantsin alueen historiaan ja kulttuuriin
- 12.30 Munkkikahvit Möhkössä
- 13.00 Teatteriesitys ”Mottimestari” Möhkön kesäteatteri, www.teatterimohko.fi.
- 15.00 Kenttälounas, Möhkö
- 19.00 aikoihin Kuopiossa

Kustannukset henkeä kohden:

- 1-hengen huoneessa asuvalle 148 €
- 2-hengen huoneessa asuvalle 124 €

Ilmoittautumiset 15.6.2015 mennessä

Heikki Lahtela,

s-posti: heikki.lahtela (ja at-merkki) pp.inet.fi

puhelin 040 589 5701

MILjazz 2015 – koko Suomen kiertävä festari

Tulevan kesän MILjazz -kiertue viihdyttää yleisöä nyt kuudellatoista paikkakunnalla. MILjazz on ilmainen tapahtuma koko perheelle.

Kaikissa tapahtumissa esiintyy Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan show band solistinaan suomisoulin kuningas, laulaja Sami Saari. Muuten festivaalin ohjelmisto varioituu vuorotellen kiertueella esiintyvien Ilmavoimien Big Bandin, Kaartin Combon, Lapin sotilassoittokunnan Big Bandin, Rakuunasoitokunnan Big Bandin ja Laivaston Big Bandin soittokuntien mukaan.

Ilmavoimien Big Bandin MILjazz-konserpteissa suomalaiset klassikkosävelmät saavat uuden ja uljaan, entistä jazzikkaamman elämän solistina Jukka Perko saksofoneineen. Jazzlaulajatar, Elena Mindru, esiintyy puolestaan Ilmavoimien Jazzcombon solistina. Ohjelmisto koostuu vuonna 2014 kuolleen legendaarisen amerikkalaisen jazzpianistin Horace Silverin kappaleista.

Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Katso ohjelmisto www.miljazz.fi sivuilta!

Kesäkuu 2015

- 3.6. klo 18 Laikun lava, Tampere
- 4.6. klo 18 Ammattiopisto Luovi
Kasarmi, Oulu
- 7.6. klo 14 Kariniemen puisto, Lahti
- 12.6. klo 18 Rakuunamäki, Lappeenranta
- 13.6. klo 18 Vanhan kasarmialueen
tykkipuisto, Mikkeli
- 14.6. klo 14 Satamatori, Kuopio

Elokuu 2015

- 13.8. klo 18 Santahamina, Helsinki
- 20.8. klo 18 Ilosaari, Joensuu
- 21.8. klo 18 Lounaispuisto, Jyväskylä
- 22.8. klo 16 Rantapuisto, Kajaani
- 23.8. klo 14 Koskipuisto, Rovaniemi
- 26.8. klo 18 Sisäsatama, Vaasa
- 27.8. klo 18 Linnanpuisto, Hämeenlinna
- 28.8. klo 18 Rykmentinpuisto,
Kasarmimäki, Kouvola
- 29.8. klo 18 Forum Marinum, Turku
- 30.8. klo 14 Stallörin puisto, Tammisaari

Conlog Oy

Vuonna 1990 perustettu Conlog Group yhtiöt on Suomen johtava turvallisuus- ja puolustusalan järjestelmälustojen toimittaja sekä erikoisajoneuvojen ja erikoiskonttien valmistaja ja modifioija: Siirrettävät, asiakasräätälöidyt, standardit ja viranomaismääräykset täyttävät järjestelmälustat ja erikoiskontit sekä erikoisajoneuvot.

Conlog Groupin kokonaisratkaisut kattavat tuotekehityksen, suunnittelun ja valmistuksen lisäksi käyttökoulutuksen sekä varaosa- ja

huoltopalvelun ja tuotetuen. Peruslähtökohdan muodostavat muunneltavuus, liikkuvuus, suojaus, pelastaminen ja informaation hallinta. Tuotteet kehitetään ja valmistetaan asiakkaan fyysiseen toimintaympäristöön ja prosessiin soveltuviksi ja ovat räätälöityjä, avaimet-käteen-periaatteella.

Viimeisimpänä Conlog Oy on solminut Puolustusvoimien kanssa yli 35 miljoonan euron sopimuksen noin sadan BMP-2-rynnäkköpanssarivaunujen modernisoinnista.

Conlogin lehdistötiedote

Missä ovat tohtori ja potilas?

Kyösti (s.1936) ja Elli Roihaa kohtasi Rissalassa maaliskuun 28. päivänä 1946 yllättävä näky, kun he olivat hiihtelemässä lentokentän auto-varikon takamaastossa, ojasta pilkisti ohuen lumikerroksen peittämät miehen kasvot, mitä Elli luuli ensin ruumiiksi, kun sairaanhoitaja oli. Säikähdyksen jälkeen lähempi tarkastelu osoitti, että kyseessä olikin puinen veistos, minkä tekijä oli veistänyt kuvaamaan potilasta ja lääkäriä.

Löytöä ei jääty ihmettelemään, vaan Alelta (Kyöstin setä) haettiin heti kelkka ja lapio millä koko komeus kaivettiin lumen alta ylös ja tuotiin Rissalan lentokentän sairaalan pihaan, muistelee Kyösti. Veistos oli kesäisin esillä sairaalaparakin edessä jakkaralla ja talveksi se nostettiin sairaalan sisätiloihin odotushuoneen lämpöön ja tuiskulta suojaan.

Majuri Kyösti Kurimo (Tiedustelulentolai-vue 14 komentaja 3.6.1944 – 4.12.1944) oli tietoinen veistoksen taustoista ja kertoi nähneensä vastaavia puuveistoksia Tiiksjärvellä sairaalan, keittiön, suutarin ja räätälin vinttikaivojen päällä painoina ja niitä kutsuttiin saksalaisten lentolaivueen toteemiksi. Tekijäksi hän mainitsi itävaltalaisen Hans Müllerin (kuvanveistäjä Hans Müller 1873 – 1937, ei liene kyse samasta henkilöstä). Erään arvion mukaan saksalaisten kiireinen lähtö Tiiksjärveltä toi sen autokuoman päällä Rissalaan, missä veistos siten hylättiin.

Ale ja Elli Roiha palvelivat Lentorykmentti 2:ssa Rissalassa ja siirtyivät rauhan tultua veistos mukanaan Uttiin, minne oli perustettu Lentorykmentti 3 ja uudelleen nimetty Hävittäjälentolaivue 31.

Lääkäri ja potilas -veistos sijoitettiin Utissakin sairaalan odotushuoneeseen. Alen ja Ellin jäätyä eläkkeelle patsas muutti taas heidän mukanaan Lappeenrantaan, ensin heidän kesämökilleen ja myöhemmin Lappeenrannan keskussairaalaan äidinmaito-osastolle.

Kuuluisa hävittäjälentäjä, evl. Per Erik

”Pelle” Sovelius innostui myös veistoksesta nähtyään sen ja oli sitä mieltä, että veistos kuuluu ilman muuta Sotamuseoon, minne sotamuseon henkilökunta hakikin sen joskus 1980 -luvun alkupuolella. – Kävin viime kesänä Helsingissä ja myös Sotamuseossa nähdäkseni veistoksen, mutta siellä ei ollut veistosta eikä siitä tiedetty mitään, ihmetteli Kyösti Roiha. Lupasivat selvittää asiaa ja sainkin myöhemmin heiltä tiedon, että sellainen veistos on otettu museon kirjoihin, mutta sitä ei nyt löydy heiltä mistään.

Nyt Kyösti Roiha esittääkin Pilven Veikon kautta kysymyksen: **”Missä kuvassa oleva lääkäri ja potilas -veistos on. Onko karkulaisia kukaan nähnyt?”**

Jos jollakin on tietoa tai vihiä asiasta, niin siitä toivotaan otettavan yhteyttä joko Kyösti Roihaan puh. 050 343 2413 tai Pilven Veikko-lehden toimitukseen. Kerromme veistoksen kohtalosta edelleen, jos saamme lisää tietoa.

– Ossi Kurki

INSTA

Worth your trust.

• Ilmavoimien killat • Ilmasillat • Muita yhteisöjä

Yhteystiedot vain painetussa lehdessä.

SIIVET ilmestyy jälleen!

Tilaa lehti www.siivet.fi

tai 044 2750 654

Kestotilaus 47,50 euroa/vuosi
(6 numeroa)

Hyvää kesää kaikille!

t. Pilven Veikko -lehden toimitus

PILVEN VEIKKO

Ilmavoimien Kiltaliiton jäsenjulkaisu

ISSN 1239-3223

Julkaisija Ilmavoimien Kiltaliitto ry

Helikopterikilta	Ilmasotakoulun Kilta
Ilmavoimien Viestikilta	Karjalan Lennoston Kilta
Kymenlaakson Ilmakilta	Lapin Lennoston Kilta
Lentosotakoulun Kilta	Lentotekniikan Kilta
Lentovarikon Kilta	Satakunnan Lennoston Kilta
Viestikoelaitoksen Kilta	

Päätoimittaja Ossi Kurki

040 848 7635, ossi.kurki (ja at-merkki) gmail.com

Toimitussihteeri Leena Tiainen

040 560 9303, leena.tiainen (ja at-merkki) gmail.com

Lampikuja 3 B 9, 41160 Tikkakoski

Toimituskunta

Petri Tolla	Joni Malkamäki	Ossi Kurki
Risto Laukkanen	Leena Tiainen	

Tulevien lehtien ilmestymisaikataulu

Lehti	Aineistopvm	Ilmestyy
2/2015	15.10.2015	marraskuussa 2015
1/2016	15.03.2016	huhtikuussa 2016

Aineistot sähköpostiosoitteeseen: pilven.veikko.lehti (ja at-merkki) gmail.com

Painos 4 000 kpl

Ilmoitusmyynti Ilmavoimien Killat

Ilmoitushinnat (alv 0 %) 4-väri-ilmoituksille, toistoalennus -20 %

Takakansi	175 x 251mm	1 500 €
1/1	136 x 210 mm	1 000 €
1/2	136 x 103 mm	550 €
1/4	66 x 103 mm	300 €
1/8	66 x 50 mm	170 €
logo	66 x 30 mm	130 €

Levikkialue: Koko maa, Ilmavoimien kiltojen jäsenet, joukko-osastot ja yhteistyökumppanit

Tekniset tiedot

Lehden koko:	B5 (175 x 251 mm)
Painopinta-ala:	151 x 220 mm
Palstojen lukumäärä:	2
Kuvien resoluutio:	300 dpi
Ilmoitukset:	painovalmis pdf tai sopimuksen mukaan
Painomenetelmä:	offset
Sidonta:	stiftattu
Taitto:	Eila Keinonen, QR-Media Oy, puh. 050 558 3957 www.qrmedia.fi
Painopaikka:	Kirjapaino Kari, Jyväskylä

Ilmailusta ammatti -tapahtumat 2015

Ilmavoimien joukko-osastoissa järjestetään vuotuiset Ilmailusta ammatti -tapahtumat, joissa yleisö pääsee tutustumaan joukko-osastojen toimintaan sekä ilmavoimien kalustoon. Tilaisuudet ovat pääsymaksuttomia ja niiden huipentumana nähdään muun muassa esityslentoja Hornet-monitoimihävittäjältä sekä ilmavoimien viralliselta taitolento-osasto Midnight Hawksilta.

- ti 19.5.2015 Satakunnan Lennosto, Pirkkala
- ke 20.5.2015 Karjalan Lennosto, Rissala
- to 21.5.2015 Ilmasotakoulu, Tikkakoski
- to 27.8.2015 Lapin Lennosto, Rovaniemi

Lisätiedot: ilmavoimat.fi

Kuvat:
Midnight Hawksien kuva Joni Malkamäki
Ilmailunäytös Leena Tiainen